۶۸۴

هفته نامه

بجز اصلاح اراده دیگری ندارم سوره هود ۸۸

اصلاح ملی

سیاسي، تولنیزه او فرهنګي اوونیزه

۲۷مه ګڼه، ۱۳۹۶ لمریز کال د میزان ۲۲مه د ۱۴۳۹ هـ ق د محرم ۲۴مه د ۲۰۱۷م د اکتوبر ۱۴مه نېټه

۱۶ سال پس از حمله‌ی آمریکا بر افغانستان

په امریکایي هوایي بریدونو سوله نه راځي!

هشداری برای همه!

آب‌های کشور ضایع می‌شود

فضیلت‌های برادری در راه خدا

چون برادری در راه خدا یک موهبت الهی و رمز ورازی مقدس است و چون صفتی ملازم ایمان و توأم با تقوا می‌باشد و اثرات مثبتی بر روابط اجتماعی دارد، آن را از اعتبار شایانی برخوردار کرده است. خداوند متعال برای این برادری کرامت، فضل، منزلت والا و پاداشی قرار داده است که انگیزه‌ی جستجو و تحقق بخشیدن به آن در مسلمانان ایجاد شود و از آن حفظ و حراست نمایند و به آن دل ببندند و در باغ‌ها و گلزارهای آن به حرکت درآیند و نسیم خوشبوی آن را استنشاق نمایند. شاید که از مؤمنان پاک و پرهیزگاران نیک‌سیرت گردند.

چهره‌های آنان نورانی است

ابوداود از پیامبر –صلّی‌الله علیه و سلّم– چنین روایت کرده است: «(در میان بندگان خدا کسانی هستند که نه پیامبر و نه شهید هستند، اما پیامبر و شهیدان روز رستاخیز به خاطر مقام آنان نزد خداوند متعال به آنان غبطه می‌خوردند) گفتند: پیامبر خدا! آنان چه کسانی هستند؟ پیامبر –صلّی‌الله علیه و سلّم– فرمود: (آنان گروهی هستند که به خاطر محبت خدا یکدیگر را دوست دارند بدون اینکه باهم نسبتی داشته باشند و یا بر سر اموالی با یکدیگر دوست شوند، به خداوند قسم! چهره‌های آنان نورانی است و آنان در نور غوطه‌ور می‌باشند، هنگامی که مردم می‌ترسند آنان ترسی ندارند و آنگاه که دیگر اندوهگین می‌شوند غبار اندوه بر چهره آنان نمی‌نشیند) گناهانشان آمرزیده است»

آنان در روز قیامت زیر سایه خداوند می‌باشند

«مسلم» از پیامبر خدا نقل کرده است: «إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَيْنَ الْمُتَحَابُّونَ بِجَلَالِي الْيَوْمَ أُظِلُّهُمْ فِي ظِلِّي يَوْمَ لاَ ظِلَّ إِلاَّ ظِلِّي» «خداوند متعال در روز رستاخیز می‌فرماید: کجا هستند کسانی که به خاطر عظمت من از ته دل‌هایشان به یکدیگر محبت ورزیدند، امروز روزی است که هیچ سایه‌ای به جز سایه (رحمت) من نیست، آنان را در سایه‌ی خودم جای می‌دهم) و از جمله هفت تنی که خداوند در روزی که هیچ سایه‌ای به جز سایه‌ی او نیست آنان را در سایه‌ی خود جای می‌دهد»

آنان در پناه محبت الهی هستند

امام مالک از حضرت پیامبر –صلّی‌الله علیه و سلّم– نقل کرده است: «قَالَ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: وَجَبَتْ مَحَبَّتِي لِلْمُتَحَابِّينَ فِيَّ، وَالْمُتَزَاوِرِينَ فِيَّ، وَالْمُتَبَاذِلِينَ» «محبت کسانی که به خاطر من با یکدیگر دوست می‌شوند و به خاطر من به دیدار یکدیگر می‌روند و به خاطر من بذل و بخشش می‌کنند، واجب است».

جایگاهشان بهشت خداوند است

ترمذی از پیامبر –صلّی‌الله علیه و سلّم– نقل کرده است: «مَنْ عَادَ مَرِيضًا أَوْ زَارَ أَخًا فِي اللَّهِ نَادَاهُ مُنَادٍ بِأَنْ طِبْتَ وَطَابَ مَمْشَاكَ وَتَبَوَّأْتَ مِنَ الجَنَّةِ مَنْزِلًا» «هرکس به خاطر خدا به عیادت بیماری و یا دیدار برادری رود یک منادی او را ندا می‌دهد که خوشا به تو و خوشا به رفتنت و جایگاهی در بهشت گرفتی»

آنان مزّه شیرین ایمان را می‌چشند

رسول الله –صلّی‌الله علیه و سلّم– می‌فرماید: «هرکس دارای سه چیز باشد شیرینی ایمان را می‌یابد (می‌چشد)، خداوند و پیامبر خدا را بیش از دیگران دوست داشته باشد؛ و کسی را که دوست می‌دارد تنها به خاطر خدا دوست داشته باشد و پس از آنکه خداوند او را از کفر نجات داد؛ از بازگشت به کفر به اندازه انداخته‌شدن در آتش کراهت داشته باشد» متفق علیه

چه بزرگوارند مؤمنان هنگامی که به خاطر خدا دست همدیگر را به نشانه‌ی محبت فشار می‌دهند و پیوندهای برادری در راه خدا آنان را متّحد می‌سازد و چه والا است منزلت و مقام آنان نزد خداوند و چه گرامی است مقام آنان در ملأ اعلی، آنگاه که در راه برادری و تفاهم و دوستی پا می‌نهند!

اصلاح ملی را از اینجا بدست آورید:

کابل: تایمنی، چهارراهی حاجی محمد داد، سرک ۴، دفترمرکزی جمعیت اصلاح . موبایل: ۰۷۸۰۷۴۱۳۱۲

کابل: کوته سنگی، سرک سیلو، بلاک های شاداب ظفر، انتشارات اصلاح افکار. موبایل: ۰۷۷۸۱۹۱۳۸۲

کابل: شهرنو، چهارراهی انصاری، کتاب فروشی رسالت. تیلفون : ۰۴۰۲۲۰۳۳۵۹

کابل: انتشارات مستقبل مقابل بلاک های شاداب ظفر

کابل: کمپیوتر فروشی اکاموي جاده نادر بشتون، مارکت الله نظر، منزل ۲ دوکان ۲۳ ، موبایل ۰۷۹۹۳۹۰۸۱۹

کابل: ده افغانان، کتاب فروشی بیهقی

کابل: انتشارات بنیاد علمی و فرهنگی مسجد جامع پل خشتی موبایلها: ۰۷۹۹۰۱۱۱۱۱ / ۰۷۵۲۲۲۲۲۲۲

ننگرهار: جلال آباد، چهل متره سړک، د سید اکرام دوکانونه، د ماشومانو زوړ مسجس ته خېرمه د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر. ټیلفون: ۰۷۰۰۶۳۲۴۸۰

ننگرهار: جلال آباد: اسحاقزی مارکیټ، لاندې منزل، اصلاح افکار. ټیلیفون: ۰۷۹۳۷۷۸۸۸۱

کندهار: نوی بنار، د هرات سړک، د سړې جامع غرب طرف ته سوري مېنه د امام ابوحنیفه (رح) تعلیمي او کلتوري مرکز د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر. ټیلفون: ۰۷۰۵۲۳۰۵۸۳

لغمان: مهترلام بنار، حمزه مارکیټ. ټیلیفون: ۰۷۷۵۶۷۶۰۹۹

هرات: سرک باغ آزادی، ابتدای جاده محبس ابن سینا۱ انجمن اخلاق و معرفت . موبایل: ۰۷۸۵۲۶۳۷۷۳ - ۰۴۰۲۳۷۰۱۲

بلخ: گذر استالفی ها، عقب لیسهٔ خانه نور، دفترساحوی جمعیت اصلاح. موبایل: ۰۷۸۸۸۰۴۰۵۵

کندز: شهرکندز، جاده ولایت، کوچه حاجی میری، پوهنتون سلام. ۰۷۸۷۷۰۳۷۲۴

بغلان: پلخمری، مارکیت اتفاق کتاب و قرطاسیه فروشی رسالت موبایلها: ۰۷۷۷۴۷۶۴۶۹ / ۰۷۰۰۵۸۹۸۵۷

لوگر: محمد آغه، واغجان بازار، پهلوی کلینیک حسین خیل . موبایل: ۰۷۷۵۴۳۸۷۶

لوگر: مرکز ، مدینه مارکیت سرک مسجد جامع ، کتاب فروشی سادات،سید عبدالحمید هاشمی.موبایل: ۰۷۰۰۴۴۹۸۸۱

پکتیا: دگردیزبنار، مرکزی چوک ، دنې نمایندگی . وحیدالله:۰۷۷۹۲۱۳۸۲۲

خوست : افغان ټاور شاته، خوست مرکزي طبي لابراتوار دوهم پوړ د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر:۰۷۹۹۱۷۴۵۴۶ / ۰۷۷۷۱۷۴۵۴۶

تخار: آموزشگاه علمی رسالت- واقع چهار راهی تیل فروشی- تیل فروشی سابقه. ۰۷۷۹۶۳۴۱۹۲

بدخشان: فیض آباد: ۰۷۰۷۸۳۱۳۶۴ / ۰۷۷۵۲۷۰۵۰۸

زابل: قلات، عمومی جاده، د تجارانو کوڅه د غوثي رهنمای معاملات ترخنگ، شمېره: ۰۷۷۳۵۸۰۲۰۹ / ۰۷۰۶۵۲۷۱۸۶

فراه: ناحیه سوم، مقابل مسجد جامع قاضی، مرکز علمی و فرهنگی توحید. موبایل: ۰۷۹۹۸۴۳۶۱۱

نیمروز: شهر زرنج، کوچه‌ی افغانستان بانک، جنب ریاست زراعت، دفتر جمعیت اصلاح: ۰۷۹۶۳۰۹۱۴۰

قیمت یک شماره ۱۰ افغانی

جمعیت اصلاح افغانستان

بخش فرهنگی و نشرات

هفته نامه اصلاح ملی اونیزه

داسلام داصیل فهم منبر

Email:eslahmilli@gmail.com

مدیر مسؤول

محمد شعیب قریشی

اعضای هیأت تحریر:

نقیب الله حمید
سردارمحمد دیندارخیل
رحیم الله حریفال
عزیزاحمد حنیف
وحید الله مصلح
عبدالوهاب هائد

شماره مسؤول توزیع: ۰۷۸۰۷۴۱۳۱۲

آدرس بانکی: جمعیت اصلاح و انکشاف اجتماعی افغانستان نوی کابل بانک
A/c No: 1001202080036 (Afghani)

آدرس بانکی: جمعیت اصلاح و انکشاف اجتماعی افغانستان نوی کابل بانک
A/c No: 1001201080036 (Dollar)

سرمقاله

په امریکایي هوایي بریدونو سوله نه راځي!

د امریکا د هوایي ځواکونو مرکزي قوماندې د معلوماتو له مخې د روان زېږدیز کال د سپتمبر میاشت کې امریکا افغانستان کې د طالبانو او داعش ډلې پر ضد ۷۵۱ هوایي بریدونه کړي، چې دا په تېرو اوو کلونو کې د بمباری تر ټولو لوړه کچه ده.

سرچینه وایي، دا د ټرمپ د تګلارې یوه برخه ده چې افغانستان کې «د سخت دریځو ډلو پروړاندې بریدونه ډېر» شي.

له ۲۰۱۰ کال وروسته د ۲۰۱۲ کال اګست میاشت کې افغانستان کې امریکا تر ټولو ډېر ۵۸۹ بمونه غورځولي وو.

ځینې افغانان هم دې بریدونه ته خوښي ښیي او د ټرمپ د وروستۍ تګلارې نه یې ډېر هرکلی وکړ چې ګنې په دې سره به د حکومت وسلهوال مخالفین وځپل شي او دلته به سوله راشي. خو له دې سترګې پټوي چې امریکا دلته د جګړې لپاره راغلې ده او دا جګړه کلونه اوږدول غواړي او د ټرمپ تګلاره هم په همدې محور جوړه شوې ده.

.په داسې حال کې چې په هېواد کې وړځ تر بلې امنیتي حالت مخ پر خرابېدو دی او له امریکا سره د امنیتي ټرون تر لاسلیک وروسته د جګړې لمنه لاپسې پراخه شوې ده او افغانان په ټولیز ډول د سولې غوښتونکي دي، په دې حالت کې امریکا چې په خپل سیاست کې ناکامه راغلې ده، غواړي د خپلو موخو د لاسته‌راوړلو لپاره د جګړې لمنه لاپسې پراخه او موده یې اوږده کړي؟

که څه هم د دې هوایي بریدونو لپاره پلمه طالب او داعش دي، خو په اکثره بریدونو کې عام وګړي په نښه شوي دي، د ودونو پر مراسمو او جنازو بریدونه شوي دي، تر دې چې له هوایي بریدونو ملي اردو او پولیس هم په امن کې نه دي پاتې شوي.

همدا راز د اپریل میاشت کې د افغانستان د ننګرهار ولایت په اچین ولسوالی کې د داعش وسلوالو پر پټنځیو د نړۍ تر ټولو ستر بم استعمال شو چې ۹۶ داعشیانو د وژلو دعوه پکې وشوه او وویل شول چې په دې سره به د داعش فعالیتونه په افغانستان کې کم شي، خو پلټنو وښودله چې دا یوه خبره هم ریښتیا نه شوه، بلکې په دې سره یوازې افغانستان د وسلوازمویلو ډګر وګرځیده او د داعش ډله لاپسې پیاوړې شوه.

په ټوله کې تر اوسه هم د افغانستان په اړه د امریکا ستراتیژي مبهمه او تته ده او اصلي موخې یې نه دي په ګوته شوي، دلته چې جګړه ځومره هم اوږدېږي، یوازې افغانان پکې مري او د افغان کور پکې ورانېږي او دا بریدونه که له یو لوري د اکثره بې‌ګناه افغانانو ژوند هم اخلي، له بل پلوه د هېواد هوا، اوبه او تردې چې خاوره هم چټلوي، چې له وړاندې هم د دې ځای چاپېریال ککړ او افغانان په رنګ رنګ ناروغیو اخته دي.

حقیقت دا دی چې امریکا هیڅ کله هم په افغانستان کې سوله، قوي حکومت او پرمختګ نه غواړي او د دې موخې د لاسته راوړلو لپاره په لوی لاس جګړه اوږدوي، نوې ډلې راپیدا کوي او په غیر مستقیم ډول له هغو سره مرستې کوي او بیا ببرته د هغو د ځپلو په پلمه افغانان وژني، همدا راز دامریکا هدف د سیمې کنټرا دی او تر اوسه هم د هغې لپاره وخت شته او نه غواړي چې داسې ژر په افغانستان کې سوله راشي.

په داسې حال کې چې له کلونو راهیسې افغانان په یوې نا اعلان شوې جګړې کې ښکېل دي او هره ورځ یې د غم پر ټغر کښېنوي، او لا تر اوسه هم د وتلو لاره ترېنه نه وینې، بلخوا ګاونډي هېوادونه هم د دې جګړې په اوږدلو او ګرمولو کې پوره لاس لري او دا ټول د امریکا د پلان له مخې تر سره کېږي، نو یوازې لاره چې افغانانو ته پاتې ده هغه د سولې لپاره د ملي اجماع رامینځ ته کول او په دې لاره کې د یوه روښانه تګلارې خپلول دي، او تر هغو چې افغانان په خپله په خپلو کې سره د نورو له لارښوونو پرته راغونډ نه شي، نه امریکایي بمونه دلته سوله راولي او نه هم د ګاونډیو هېوادونو وعدې او ګوتځنډنې څه ګټه لري.

نو تر ټولو وړاندې باید افغان حکومت په زړه سوې او عزم سره دې کار ته بډې را ووهي، همدا راز د دولت وسلهوال مخالفین هم باید پر دې و پوهېږي چې په جګړې سره خپلې موخې هیڅکله هم نه شي تر لاسه کولای، او په وروستي پراو کې هم مجبور دي چې د مذاکرې میز ته مخه کړي، نو تر دې وړاندې چې زمونږ هېواد نور هم خونړی شي، باید د سولې میدان ته راوادانګي او پرېنه ږدي چې نور د دې هېواد بچیان د نورو د ګټو قرباني شي او هېواد مو د رغونې او وړاندې تګ له کاروان څخه وروسته پاتې شي.

از منبر
جمعیت اصلاح

هشداری برای همه!
آب‌های کشور ضایع می‌شود

نصیر احمد نویدی - رئیس شورای مرکزی جمعیت اصلاح

[ظَهَرَ الفَسَادُ فِي البَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ] الآیه

اداره‌ی مرکزی احصائیه اخیراً راپور تکان دهنده‌ای را در رابطه به آلودگی آب‌های آشامیدنی در افغانستان به نشر سپرده است. این گزارش مستند به سروی‌ای می‌باشد که توسط اداره مرکزی آمار افغانستان به همکاری صندوق حمایه‌ی اطفال ملل متحد (یونسف) در ده ولایت افغانستان از ۹۰۰ تن صورت گرفته است. یافته‌های سروی نشان می‌دهد که ۵۲ فیصد از آبهای آشامیدنی در شهرها و ٦٨ فیصد این آبها در روستاها آلوده به مدفوع حیوانی یا انسانی می‌باشد که نوشیدن آن سبب امراض خطرناک از جمله اسهالات مزمن شده می‌تواند. گزارش می‌افزاید که بیشتر آب‌های نوشیدنی بعد از آنکه از اخذ آن ازمنابع اصلی -چون چشمه‌ها، چاه‌ها ونل‌های آب- در اثر بی احتیاطی آلوده می‌شوند. در حالیکه وزارت صحت افغانستان بر استعمال کلورین در منابع آبی و جوشانیدن آب نوشیدنی قبل از استعمال تأکید می‌نمایند، بعضی گزارش‌ها هشدار می‌دهد که تا پنج سال آینده نه تنها تمام آب‌های زیر زمینی شهرهای بزرگ چون کابل آلوده به کثافات خواهند بود، بلکه مردم به قلت شدید آب آشامیدنی نیز مواجه خواهند بود. زیرا که اکثریت مردم آب باران وآب‌های حاصله از برف را بیدریغ به جوی‌های کلان و دریاها می‌اندازند درحالیکه جذب این آب‌ها در زمین برای سلامت ذخائر آبی شهرها، نهایت ضروری می‌باشد. که بعدا این آبها -بدون استفاده- به کشورهای همسایه سرازیز می‌شود، همچنان به شکل سیل سبب ویرانی قریه‌جات و هات می‌گردد.

امروزه ملت‌های متمدن جهان شهرها و خانه‌های شانرا طوری بناء می‌نمایند که حد اکثر آب حاصله از باران یا برف در داخل بناءها جذب گردیده و به بیرون انتقال نه‌می‌شوند. در شهرهای اروپایی شهروندان مکلف اند که آبی را که از ناوه‌های منازل مسکونی شان می‌ریزد به چاه‌های مخصوص در حویلی شان رهنمایی نمایند، که قابلیت جذب در زمین را دارد، در غیر آن باید در بدل سرازیر شدن این آب به مجراهای عمومی، پول اضافی به عنوان جریمه به شاروالی‌ها بپردازند. متأسفانه نه شاروال کابل و نه هم شاروال صاحبان شهرهای کلان افغانستان –هیچکدام- به این قضیه‌ی حیاتی توجه‌ی نکرده وحتی درحد تشویق و بالا بردن سطح آگاهی عامه در خصوص ذخیره‌ی آب برف و باران در خانه‌ها نیز کاری صورت نه می‌گیرد. این روزها بزرگترین دغدغه‌ی شاروالی کابل همین است که چگونه کانال‌ها و جوی‌های کلان و کلان تری را جهت انتقال آب حاصله از برف و باران به بیرون از شهر انتقال دهند و برای این مقصد گودال‌های بزرگی در کناره‌های اکثر جاده‌های عمومی حفر نموده اند که باعث ازدحام ترافیک و زحمت بیش از حد عابرین نیز گردیده است، اما هیچ‌وقت به این قضیه توجه نکرده اند که چگونه بخش اعظم این آب‌ها در صحن خانه‌های مسکونی ومبانی عمومی جذب شود.

الحمد لله مسؤولین شاروالی‌های امروزی ما برخلاف گزشته‌ها خارج دیده وتعلیم یافته اند، به همین خاطر مسؤولیت ایشان در برابر مردم‌ما بیشتر است. آنها از یک طرف باید مشکلات آنی شهروندان را رفع نموده شهرها را زیبا و پاک نگهدارند و از طرف دیگر به مردم بیاموزند که چگونه از محیط زیست استفاده‌ی درست نمایند. آب از بزرگترین نعمت‌های الهی و اساس زندگی انسان در روی زمین است، مردم‌ما باید بیاموزند که چگونه ازین نعمت استفاده نمایند وآنرا بخاطر نسل‌های بعدی شان ذخیره نمایند. نقش رسانه‌ها نیز در راستای حفاظت از محیط زیست و استفاده‌ی درست از منابع آبی اساسی است. کاش رسانه‌های ما بجای برنامه‌های مبتذل به‌نام تفریحی وبی مورد شان به قضایای حیاتی چون حفاظت از محیط زیست توجه بیشتر نمایند.

البته مردم نیز درین رابطه بدون مسؤولیت نیستند. افغانستان خانه‌ی مشترک همه‌ی ماست، حکومت و مردم یکسان در برابر حفاظت از محیط زیست خویش مسؤولیت دارند. باید از منابع طبیعی -به شمول آب آشامیدنی- استفاده‌ی درست نماییم، شهرهای خویش‌را پاک نگهداریم و جامعه‌ی خود را از پلیدی‌های ظاهر و باطن پاک سازیم، تا باشد که به نسل‌های آینده خود کشوری زیبا و محیط سالمی را به میراث گذاشته باشیم.

ومن الله التوفیق

خواله

د اخوان المسلمین

لاسته راوړنې

عبدالفتاح جواد

یو چا په ډیر جدیت را نه پوښتنه وکړه چې ما ته د اخوان المسلمین لاس ته راوړنې را په ګوته کړه، دومره اوږده مبارزه او کار، چې نوي کلونو ته یې عمر رسېږي، مګر لا یې هم چیرته واک ترلاسه نه کړ!؟

کېدای شي دغه دوست به له زړه سوي او همدردی نه دا پوښتنه کړې وي، څو وکړای شي یو ښه او مناسب ځواب ترلاسه کړي، چې دده روح او روان پرې خوښ شي او که نور څوک هم ورسره بحث کوي او په دې اړه ترې پوښتنه کوي، نو دی یې د قانع کولو لپاره دلایل ولري.

ستونزه دا ده چې په هره جګړه او کشمکش کې یوه طبقه خلک -هغه طرف چې په ظاهره او د دوی د معیارونو له مخې مات برېښي- ملامت بولي، چې ولې له زورور سره پنجه اچوي او له داسې چا سره مقابلې ته کیوزي چې د وسلو او پیسو په لحاظ څو برابره تر ده زیات دی، دا خو پر ځای پرېږده چې یو څوک دې د سترې امپراتوری سره مقابله او تمدني جګړه پیل کړي، هغه چې ټوله نړۍ یې په یو نه یو شکل لاندې کړې‌وي.

بله ستونزه دا ده چې اکثره کسان ظاهره ګوري او حقیقتونه په پام کې نه نیسي، تش له تا سره د وخت او زمان په لحاظ حساب او کتاب کوي، خو دا نه ګوري چې په دې دومره اوږده زمانه کې ستا فرصتونه او ګواښونه په کوم حد کې وو.

ما دغه محترم ته په ځواب کې وویل: له اخوان المسلمین نه د لاسته راوړنو غوښتنه، -هغه هم په داسې حال کې چې د تاسیس او پیل نه تر ننه، له زندانونو، اختناقونو، اعدامونو او سیاسي او نظامي فشارونو نه نه‌دي وتلي- تېروتنه او بې انصافي ده، دا دې ته ورته ده چې د یو چا پښې او لاس ترلي وي، بیا یې سیند ته ورګوزار کړې او د ښې لامبو وهلو او د ځان او نورو د ژغورنې او د خلاصون او نجات آرزو او هیله ترې ولري.

خو له دې ټولو ستونزو سره بیا هم که د اخوان المسلمین په لاس ته راوړنو بحث او خبرې کوو نو میاشتې به ونیسي او که څه پرلیکو نو دا به بیا ستره موسوعه او څو ټوکه کتاب شي، زه فکر کوم په اسلامي نړۍ کې یې دومره ژور مثبت فکري، کلتوري، تعلیمي، اقتصادي ، سیاسي او هر اړخیز بدلونونه راوستي او دومره مثبت او ګتور اغیز یې درلودلی دی چې بل هیڅ اسلامي حرکت یې نیمایي ته هم نشي رسیدلی.

که دغه بدلونونه او اغیزې د دوستانو له سترګو پټې او د هغوی له فهم او درک نه پورته او لیرې دي، خو دښمنان یې په ښه توګه درک کولی شي او درک کړې یې هم دي، همدا لامل دی چې نن او د دغه حرکت له پیل نه، په ټوله نړۍ کې اسلام ضد قوتونه او له بده مرغه ځینې اسلام ته منسوب هېوادونه او ګروپونه هم د دغه مبارک حرکت په خلاف په یوه مورچل کې ناست دي.

د حماس اسلامي غورځنګ د اخوان په غیږ کې روزل شوی اسلامي حرکت دی، چې د نړیوال استعمار د بچي (اسرائیل) سره مقابله کوي او د خپلو خلکو، هېواد او د اسلام د لومړۍ قبلې د دفاع په موخه یې وسله په لاس کې اخیستې ده، اسرائیل یې په دوو جګړو کې ـ د الله تعالی په مرسته مات کړ، حال دا چې دې اسرائیلو د هغو ټولو اسلامي هېوادونو پوځونه پرځولي وو، چې د اسلامي امت غوښې او هډوکي یې وخوړل او وینې یې وزبیښلې، خو د اسرائیلو له خطر نه یې امت ونه ژغوره او نه یې د امت له آبرو، عزت، تاریخ، هویت او مقدساتو نه دفاع وکړه، بلکې د نورو د دسیسو او پروګرامونو په پلي کولو او تطبیق کې همغږي او همکار دي، هغه پوځونه چې د کور دننه زمریان دي، خو بهر بیا چا ته سترګې نشي نیغولی، هغه پوځونه چې سرحدونه نشي ساتلی خو د خپلو ولسونو په ځپلو کې لسیزې لسیزې بوخت دي او هر ډول اختناق یې پرې راوستی دی.

پوښتنه دا ده چې آیا حماس د اخوان لاس ته راوړنه نده؟ حال دا چې د حماس په کلابندولو کې نه یوازې غربي هېوادونو، بلکې ان هغه هیوادونه چې د اسلامي مختارې او وروستارې له ځان سره لرې هم شریک دي او نه یوازې حماس، بلکې ټول فلسطیني ولس په دې کړوي چې ولې یې د استعمار او ښکیلاک پرضد د جهاد او مقاومت بیرغ پورته کړی دی او ولې له خپلې عقیدې، هویت، خاورې او حقوقو نه دفاع کوي.

د اخوان المسلمین بله لاس ته راوړنه داسې مجاهد او مبارز شخصیتونه روزل او امت ته وړاندې کول دي چې امت یې په صبر، ثبات او باعزته دریځونو باندې ویاړي، که د ټولو نومونه اخلم ، نو دا به څو ټوکه کتاب ترې جوړ شي، خو د بیلګې په توګه یې له دکتور محمد مهدي عاکف (رحمة الله علیه) ، دکتور محمد بدیع ، دکتور محمد مرسي، دکتور بلتاجي، دکتور عصام العریان، دکتور خیرت شاطر، دکتور سعد کتاتني، دکتور صلاح سلطان، دکتور یوسف قرضاوي...او زرګونه نور شخصیتونه او مبارزین یادوم چې مرګ په سترګو وینې خو د اسلام او امت د عزت او برم د اعادې له هدف نه نه تیریږي.

همدا راز د اخوان د اسلامي او فکري تالفیاتو او کتابونو کتابتون دومره لوی او ستر دی چې د نړۍ اکثره ژبو ته ژباړل شوی دی او د اسلامي امت د نوي نسل په فکري رغونه او ویښونه کې یې ستر رول لوبولی دی.

طرح بستن دفتر طالبان در قطر و تاثیرش بر پروسهٔ صلح

مرکز مطالعات استراتژیک ومنطقوی

دوهفته قبل، گزارش‌های ضد و نقیض مبنی بر طرح مسدود شدن دفتر سیاسی طالبان در قطر به نشر رسید. روزنامهٔ گاردین چاپ بریتانیا، پس از ملاقات رئیس جمهور غنی با دونالد ترامپ در نیویارک، در گزارشی نگاشته است که ترامپ در این ملاقات بر بسته شدن دفتر طالبان در قطر پافشاری کرده است. رئیس جمهور غنی اما در یک نشست خبری مشترک با وزیر دفاع امریکا و سرمنشی ناتو در کابل، این خبرها را «شایعه» خواند و گفت که چنین چیزی در دیدار وی با رئیس‌جمهور ترامپ مطرح نشده است. گرچند شایعه خواندن این خبرها به معنای مخالفت رئیس جمهور غنی با مسدود شدن دفتر قطر نیست، چون وی حدود هفت ماه پیش در دیدار با وزیر خارجهٔ قطر در حاشیهٔ نشست امنیتی مونیخ گفته بود که اگر طالبان به پروسهٔ صلح نپیوندند، این دفتر باید بسته شود.

هرچند در این مورد تاکنون گام‌های عملی برداشته نشده، ولی مخالفت‌هایی نیز در سطوح مختلف با این طرح وجود دارد. شورای عالی صلح می‌گوید که درهای صلح نباید بسته شوند. انجنیر گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانستان نیز با مسدود نمودن دفتر سیاسی طالبان در قطر مخالفت کرده و ضمن تاکید بر مذاکرات با طالبان، بستن این دفتر را کار بی‌فایده توصیف کرده است. دفتر سیاسی طالبان نیز با نشر اعلامیه‌ای، امریکایی‌ها و حکومت افغانستان را متهم به جلوگیری پروسهٔ صلح کرده و هشدار داده که اگر دفتر این گروه در قطر بسته شود، مسؤولیت پیامدهای آن بر عهدهٔ دولت افغانستان و نیروهای بین‌المللی خواهد بود.

طالبان همواره دفتر قطر را به عنوان یگانه آدرس گفتگوهای صلح عنوان کرده است، آدرسی که حکومت افغانستان آنرا به رسمیت نشناخته است.

در این تحلیل بر پیشینهٔ ایجاد دفتر طالبان در قطر، نقش این دفتر در گفتگوهای صلح و نیز پیامدهای بسته شدن این دفتر بر پروسهٔ صلح و جنگ جاری در افغانستان، پرداخته شده است.

پیشینهٔ دفتر طالبان در قطر

در نهم ماه سرطان سال ۱۳۸۸ هـ ش یک سرباز امریکایی به نام "باو برگدال" در ولایت پکتیکا به دست طالبان افتید و از سوی دیگر، همین سال و سال‌های بعد از آن خونین‌ترین سال‌ها برای سربازان امریکایی بود، لذا امریکایی‌ها به ضرورت گفتگوها با طالبان پی بردند و در استراتیژی جنگی خود گفتگو با مخالفین مسلح را نیز اضافه نمودند.

ایمیل فیضی سخنگوی حامد کرزی رئیس جمهور پیشین در مقاله¬ای در سال ۱۳۹۲ گفته بود که امریکا و طالبان در سال ۱۳۹۰هـ ش به توافق ایجاد دفتر طالبان در قطر دست یافته بودند، ولی امریکایی‌ها اندکی قبل از کنفرانس دوم بُن، حکومت افغانستان را از این توافق آگاه ساختند. به قول یک منبع طالبان، این زمانی بود که طیب آغا رئیس پیشین دفتر قطر، پیش از برگزاری کنفرانس دوم بُن در آلمان به سر می‌رد، ولی به دلیل مخالفت حامد کرزی در کنفرانس بُن اشتراک نکرد.

طالبان در ۱۳ ماه جدی سال ۱۳۹۰هـ ش اعلامیه‌ای در رابطه به مذاکرات صلح با ایالات متحده، به نشر رساندند و در مورد دفتر سیاسی این گروه در قطر تصریح کردند که آن‌ها با دولت قطر و سایر جهت‌های ذیربط به یک توافق ابتدایی دست یافته‌اند، اما تاریخ دقیق افتتاح این دفتر را اعلام نکردند. پس از آن، حکومت افغانستان با دفتر طالبان در قطر مخالفت کرد و به همین دلیل افتتاح این دفتر در دوحهٔ قطر، به تعویق افتاد.

از یک‌سو در آن زمان روابط حکومت افغانستان با امریکا در وضعیت خوبی قرار نداشت و از سوی دیگر موقف طالبان مبنی بر اینکه با حکومت افغانستان مذاکره نخواهند کرد، تردیدهای حکومت افغانستان را تشدید کرد. به همین دلیل زلمی رسول وزیر خارجهٔ افغانستان در ماه جدی سال ۱۳۹۱، در یک نشست استماعیهٔ ولسی جرگه گفت: «تا زمانیکه طالبان آمادگی شان به گفتگو با حکومت افغانستان را اعلام نکنند، حکومت افغانستان با گشایش دفتر آنان در قطر موافقت نخواهد کرد.»

در همین ماه رئیس جمهور کرزی سفری به امریکا داشت که به گفتهٔ سخنگوی او «مقام‌های امریکایی موضوع ایجاد دفتر طالبان در قطر را در آجندای مذاکرات دوجانبه شامل ساخت». پس از آن حکومت افغانستان توافق مشروط خود با گشایش این دفتر را اعلام کرد و به تاریخ ۲۸ جوزای ۱۳۹۲ رسما افتتاح گردید.

هرچند گفتگوها در مورد ایجاد دفتر قطر از سال ۱۳۸۹ به این‌سو آغاز شده بود، ولی این دفتر رسما در سال ۱۳۹۲ گشایش یافت. ولی در همان اوایل به دلیل برافراشتن پرچم طالبان و لوحهٔ «امارت اسلامی» بر فراز ساختمان آن، با مخالفت شدید حکومت افغانستان روبه‌رو شد و به تاریخ ۱۸ سرطان

۱۳۹۲ رسما دوباره بسته شد، اما این دفتر به شکل غیررسمی تا امروز باز است و نه تنها فعالیت‌های‌اش را تا امروز ادامه داده‌اند، بلکه طالبان آنرا یگانه آدرس خویش برای گفتگوهای صلح عنوان می‌کنند.

نقش دفتر قطر در گفتگوهای صلح

تلاش‌های صلح در زمینهٔ گفتگوهای مستقیم میان حکومت و طالبان تا امروز توفیقی نداشته است که به دلائل مختلف برمی‌گردد و این چیزی است که بر نقش و موجودیت دفتر طالبان در قطر نیز سایه افکنده است.

هرچند طالبان چندین بار اعلام کرده که دفتر آنان در قطر از صلاحیت تمامی گفتگوهای سیاسی به نمایندگی از این گروه برخوردار است، ولی حکومت افغانستان این دفتر را به عنوان آدرس طالبان به رسمیت نشناخته و تلاشی برای گفتگوهای مستقیم با طالبان از طریق این دفتر نیز صورت نگرفته است.

طالبان توانستند از طریق این دفتر با کشورهای مختلف روابط برقرار کنند، در کنفرانس‌های بین‌المللی اشتراک کنند و موقف شان را در رابطه به صلح افغانستان ابراز نمایند. در کنار این، طالبان از طریق دفتر قطر با نخبه‌ها و سیاسیون افغان ملاقات‌ها و دیدارهایی انجام داده اند و در رابطه به قضیهٔ افغانستان با آن‌ها تبادل نظر کرده اند.

اهمیت این دفتر زمانی بیشتر شد که تبادلهٔ یک نظامی امریکایی با پنج زندانی مهم طالبان از طریق همین دفتر صورت پذیرفت. در کنار این، نظامیان سایر کشورها مانند تاجکستان و روسیه نیز از طریق همین دفتر از بند طالبان رها شدند.

در کل، هرچند فعالیت‌های غیررسمی چندسالهٔ این دفتر به آغاز گفتگوهای مستقیم با حکومت افغانستان نیانجامید، ولی موجودیت این دفتر زمینه‌ساز گفتگوهای غیررسمی و پشت‌پرده میان نماینده‌گان طالبان و حکومت افغانستان گردیده است.

مخالفت ترامپ با دفتر قطر

با آنکه رئیس جمهور امریکا تاکنون رسما با موجودیت دفتر طالبان در قطر مخالفت نکرده، ولی گزارش روزنامهٔ گاردین دال بر مخالفت ترامپ با دفتر سیاسی طالبان در دوحه است. این روزنامه می‌نگارد که دونالد ترامپ در دیدار با تمیم بن حمد آل ثانی امیر قطر نیز در مورد بسته شدن دفتر طالبان صحبت کرده است. در تازه‌ترین مورد وزیر دفاع امریکا گفته است که امریکا به زودی دراین باره تصمیم خواهد گرفت.

اینکه چرا ترامپ مخالف دفتر طالبان در قطر است؟ عوامل آنرا می‌توان چنین برشمرد:

• بربنیاد استراتیژی جدید امریکا برای افغانستان و جنوب آسیا، مبارزهٔ سرکوبگرانه نظامی با طالبان در اولویت قرار دارد. به همین دلیل، تعطیل یا حد اقل تاخیر در گفتگوهای صلح با این گروه پیش‌بینی می‌شود. امریکا و حکومت افغانستان در تلاش فشارهای بیشتر نظامی و سیاسی بالای طالبان اند و مخالفت با دفتر طالبان در قطر نیز یکی از گزینه‌های فشار سیاسی بالای طالبان به شمار می‌رود.

• وضع محدودیت‌ها علیه قطر که به درخواست عربستان سعودی و امارات متحده عربی -دو شریک مهم منطقوی امریکا- برای منزوی کردن قطر صورت می‌گیرد. عربستان سعودی فعالیت این دفتر را نماد اعتبار دیپلوماتیک قطر می‌داند. سفیر عربستان سعودی در کابل چندی پیش صریحا مخالفت کشورش با این دفتر را ابراز کرد و گروه طالبان را برای نخستین بار یک گروه «تروریستی» خطاب کرد. بنابراین، دلیل دیگر مخالفت با دفتر سیاسی طالبان لبیک گفتن به درخواست عربستان سعودی و امارات متحده در این مورد است. نزدیکی قطر به ایران نیز ممکن انگیزهٔ ترامپ به این کار را بیشتر کرده است.

• ترامپ می‌خواهد نشان دهد که گشایش دفتر سیاسی طالبان در قطر یک ابتکار ناکام بارک اوباما رئیس جمهور پیشین امریکا بود و این دفتر در رابطه به مذاکرات صلح با طالبان نقشی ایفا نکرده است.

پیامدهای بستن دفتر سیاسی طالبان

حکومت افغانستان تاکنون درخواست قاطعی برای بستن دفتر قطر رسما اعلام نکرده است و برخی دیپلومات‌های امریکایی نیز با مسدود نمودن این دفتر مخالف اند، اما تصمیم نهایی مسدود شدن این دفتر به دست دولت قطر خواهد بود. در حالیکه مقام‌های دولت قطر اعلام کردند که در صورت درخواست حکومت افغانستان و امریکا، دفتر طالبان در این کشور را خواهند بست. پرسش اینجاست که اگر این دفتر بسته شود، روی پروسهٔ صلح افغانستان چه تاثیراتی خواهد داشت؟ در این مورد چند نکتهٔ ذیل قابل تامل است:

نخست: بسته شدن تنها دفتر نماینده‌گی سیاسی طالبان در دوحه، می‌تواند با واکنش تند این گروه مواجه شود و تلاش‌های دولت پیشین و کنونی برای رهیافت به یک راه‌کار صلح‌آمیز با طالبان را با شکست مواجه سازد. از سوی دیگر، طالبان اکنون با کشورهای منطقه و جهان روابط دارند که حکومت افغانستان نیز آنرا تایید می‌کند، بناء اگر دفتر قطر بسته شود، آن‌ها راه‌های بدیلی را در پیش خواهند گرفت. بستن این دفتر به دلیل اینکه امریکا و حکومت افغانستان گزینهٔ نظامی را در پیش می‌گیرند، مشوق جنگ طالبان نیز خواهد شد.

دوم: این دفتر با انگیزهٔ خارج شدن طالبان از کنترول پاکستان ایجاد شده است و این کشور از همان ابتداء با ایجاد دفتر قطر مخالف بود. اگر دفتر طالبان در قطر بسته شود، این گروه استقلالیت نسبی شان را از دست خواهند داد. در حالیکه حکومت افغانستان و امریکا می‌خواهند در برابر مداخلات پاکستان مقابله کنند.

سوم: حکومت افغانستان این دفتر را به گونه‌ای رسمیت بخشیدن و مشروعیت دادن به گروه طالبان تلقی می‌کند، ولی حقیقت این است که جستجوی راه‌حل‌ها برای جلوگیری از جنگ خونین جاری در کشور مهم‌تر از این نگرانی¬هاست. طالبان عملا بر حدود ۴۰ درصد خاک افغانستان تسلط دارند و اکنون یک واقعیت نظامی-سیاسی انکار نشدنی در قضیهٔ افغانستان اند. این اقدام، آخرین امید برای دست یافتن به یک راه‌کار صلح‌جویانه با طالبان را از میان می‌بردارد و راهی جز مبارزهٔ نظامی با طالبان، باقی نمی‌ماند.

چهارم: مردم افغانستان و جهت‌های درگیر در قضیهٔ افغانستان به نیاز مصالحه با مخالفین مسلح حکومت پی برده‌اند و یک‌ونیم دههٔ گذشته ثابت ساخته است که راه‌حل قضیهٔ افغانستان قطعا جنگ و توسل به گزینهٔ نظامی نیست. در حالیکه دفتر طالبان در قطر تا حدی نشان دهندهٔ علاقهٔ طالبان به مذاکرات سیاسی است، بناء، اگر صلح اولیت کشور باشد، درهای صلح نباید بسته شود، بلکه راه‌کارهای موثر برای موفق شدن آن جستجو شود.

د امریکا - هند ملګرتیا او پر سیمه یې اغېزې

تېره اوونۍ د پاکستان لوی درستیز جنرال قمر جاوېد باجوه د پاکستاني لوړپوړو نظامي چارواکو د یوه پلاوي په مشرۍ کابل ته راغی او په ولسمشرۍ ماڼۍ کې یې له افغان ولسمشر اشرف غني او نورو لوړپوړو افغان چارواکو سره وکتل.

دغه سفر داسې مهال وشو، چې له یوې خوا څه باندې یوه میاشت وړاندې د امریکا ولسمشر ډونالډ ټرمپ د سوېلي آسیا او په تېره بیا افغانستان په تړاو خپله بهرنۍ تګلاره روښانه کړه او له بلې خوا د کابل-اسلام‌آباد اړیکې د ملي یووالي حکومت د پیل په پرتله ترېینګلې، د بې‌باوریو ښکار او سړې دي.

دا چې د پاکستان د لوی درستیز سفر له ځان سره څه لري؟ او په ټول کې به دا ډول سفرونه د کابل پر هیلو راوخېژي کنه؟ دلته یې په اړه شننه لولئ.

کابل-اسلام‌آباد اړیکې؛ له بې‌باوریو ډکې

د افغانستان او پاکستان د دوه‌اړخیزو اړیکو پیل رغند نه و. له همدې کبله ده، چې په تېرو اوو لسیزو کې د دواړو هېوادونو اړیکې تر ډېره د بې‌باوریو ښکار وې. که څه هم افغانستان په پیل کې، د خپلې خاورې له کبله، په ملګرو ملتونو کې پاکستان په رسمیت ونه پېژانده او په رسمي توګه د ډیورنډ کرښې د نه منلو قضیه تر ننه راغځېدلې ده؛ خو بیا یې هم، ان د پاکستان د نه منلو پرمهال د ملګرو ملتونو پر سټیج وروستۍ خبره د خیبر پښتونخوا پښتنو ته پرېښوده. همدا لامل و، چې له هند سره د پاکستان د دوو جګړو پرمهال هم، افغانستان له پاکستان سره له ژورو اختلافاتو سره سره ناپېیلی پاتې شو.

د پاکستان د تېرو اوو لسیزو افغان تګلاره له دې وېرې او اندېښنې خړوبېرې، چې یو راپورته کېدونکی، پیاوړی او ځواکمن افغانستان پاکستان ته ګواښ دی. له همدې کبله پاکستان په افغانستان کې د ستراتېژیک عمق په لټه کې دی، ترڅو دغه وېره او اندېښنې له هند سره د افغانستان د اېتلاف له جوړېدو سره خنثی کړي. ځکه نو د دغو دواړو هېوادونو ترمنځ د بې‌باوریو اصلي لامل له وخته مخکې د اسلام‌اباد اندېښنې او وېرې دي.

کابل ته د پاکستان د لوی درستیز سفر

که څه هم له دې وړاندې د بارک اوباما په دوره کې هم، د پاکستان او امریکا اړیکې په دوو وختونو کې ډېرې ترېینګلې شوې. لومړی هغه مهال، چې کله امریکا په پاکستان کې د اسامه بن لادن پرضد عملیات وکړل. دویم، چې کله امریکایي ځواکونو د سلالې پر پوسته برید وکړ او پاکستاني پوځیان یې پکې ووژل. پاکستان په غبرګون کې ترڅو میاشتو پورې د ناټو اکمالاتي لاره وتړله؛ خو د ټرمپ له راتګ سره پر پاکستان فشارونه زیات شوي دي. له همدې امله پاکستان د ټرمپ له واک ته رسېدو سره، په سیمه کې نور ځان د امریکایي اېتلاف برخه نه ګڼي او د امریکا ځای ډکولو لپاره یې له چین او روسیې سره خپلې اړیکې نورې هم غځولې دي.

له بلې خوا که څه هم، پاکستان تر ډېره بریده په خپله خاوره کې د داسې وسله‌والو ډلو شتون ردوي، چې په نورو هېوادونو کې فعالیت ولري؛ خو تېره میاشت د بربکس سازمان، چې د پاکستان ستراتېژیک ملګری چین یې مهم غړی دی، په یوه بې‌ساري سیاست کې په پاکستان کې د افغان طالبانو او حقاني شبکې ترڅنګ د جیش محمد او لشکر طیبه ډلو فعالیت وغانده او په دې توګه ورو ورو پر پاکستان نړیوال فشارونه د زیاتېدو په لور روان دي.

پر پاکستان د وروستیو فشارونو له کبله ده، چې کابل ته د دغه هېواد د لوی درستیز سفر لاندې موخې لرلې:

لومړی؛ کابل ته د پاکستان د لوی درستیز د سفر یوه موخه دا وه، چې تر څه حده پر پاکستان زیاتېدونکي نړیوال فشارونه راکم کړي.

دویم؛ د ټرمپ د نوې تګلارې له مخې په افغانستان کې د هند د رول پر زیاتولو ټینګار شوی. ښایي د پاکستاني نظامیانو یوه موخه به دا هم وي، چې د پاکستان او په تېره بیا د نظامیانو اندېښنې له افغان چارواکو سره شریکې کړي.

دریم؛ دغه سفر به شاید د پاکستان او افغانستان ترمنځ د بندیانو تبادلې ته لاره هواره کړي او که ممکنه وه، نو په دویم قدم کې بیا د سولې د خبرو اترو بیا پیلولو ته.

له اسلام‌آباد څخه د کابل هیلې

افغان حکومت په خپله اعلامیه او په پاکستان کې افغان سفیر په خپله ټویټرپاڼه کې له دغه سفر او د غونډې له جریانه هرکلی کړی دی. افغان حکومت دا سفر او کتنه «رغوونکې» ګڼلې ده. دغه سفر په ټولیز ډول درې لاسته‌راوړنې لرلې:

لومړی؛ د کابل-اسلام‌آباد د سړو اړیکو کنګل یې مات کړ.

دویم؛ پر پاکستان به د نړیوالو فشارونو د راکمولو په برخه کې مرستندوی واقع شي.

دریم؛ په بېلابېلو برخو کې یې د همکارۍ زیاتولو په تړاو یو سیستماتیک نظم ته لاره هواره کړه.

له دې سره سره به د افغان حکومت هیلې تر ډېره د پاکستان له‌خوا د عملي ګامونو پورته کول وي؛ ځکه کابل په تېرو درېیو کلونو کې د اسلام‌آباد له‌خوا ډېرې توندې ژمنې ترلاسه کړې دي او بیا همېشه د اړیکو د خرابېدو یو عمده لامل هم دا و، چې د پاکستان ډېرې ژمنو د عمل جامه نه ده اغوستې.

د اکتوبر ۷مه

وړاندې او وروسته!

مشتاق رحیم

۲۰۰۱زېږدیز د اکتوبر له ۷مې نه مخکې مو د هرج او مرج څه د پاسه یوه لسیزه شاته پرې ایښې وه، کوڅه په کوڅه مو حکومتونه وو، د ظلم او وحشت داسې کیسې مو د نړۍ تاریخ ته ورکړې چې ساری یې مخکې نه وو لیدل شوی. بیا د طالب ځپه را والوته، کابل نیول کیدو په وخت مې د «خبرې» ورځپاڼې (اردو ورځپاڼه چې د لاهور څخه خپریږي) هغه خبر هم یاد دی چې نصیر الله بابر د عربي اماراتو حکومت ته په خطاب کې ویلي وو چې د طالبانو حکومت په رسمیت ومنئ دا زمونږ خپل بچي دي (یې هماری اپنې بچې هې)، بابر مې نظامي چوکه په لاس د مزار په دوره هم لیدلی ؤ چې د عادت سره یې سم چوکه په پښه وهله او خبرې یې کولې او د ننګرهار پوهنتون د ځوانانو هغه کیسه چې د پیښور پښتون ملا ورته توصیه کوله چې اردو زده کړئ هغه بله ورځ هم له یو ملګري تازه بیا ځلی واوریده. عصري تعلیم د کفر لار ګڼل کیده، د اداري چارو په اړه خو خورا ډېر کتابونه شته چې یو له هغو مې د «خدای لښکر په ناسمه جګړه کې» لړه موده مخکې ولوست! هېواد مو د هر کور شړلي او پلار عاق کړي تم ځای شو، چې په عرب او عجم به یې ځای ورک شو نو زمونږ په کور به یې واړوله. هغه د هند سره د پاکستان د مولانا مسعود اظهر په سر معامله هم په کندهار کې هغه مهال وشوه چې را تښتول شوې الوتکه یې زمونږ په کور کینولې وه!

بیا ۱۱/۹ وشو، تر نن ورځې معما ده چې رښتیا وه که دروغ، خو پرې یې زمونږ میلمنو ومنله، بیاو اووم د اکتوبر شو، نوی نظام، نوی پروګرام راغی. د پاکستان او ایران په بدل کې له ۴۰ ډېر نور راغلل، کلینډاران مو ملیاردران شول، د بل واک او ځواک راغی، د وړو کارونو واک زمونږ او د سترو د راغلو شو! جنګسالار او ټوپک سالار بښاغلی شو! زما په څېر ډېر د انګریزي کورسونو استاذان پکې منیجران شول، بعضې یې وزیران یو څه نور یې ستر ستر سوداګران! رچرډ هالبروک او جان کیري مو د واکمنو او ځواکمنو د ټاکلو ملکان شو. ولایتونه مو په راغلیو هېوادونو ووېشل شول، توکمونه یې هم سره وویشل، اداري مو د قومونو په میراث کې ورکړې، مؤسسې موازي اداري شوې! وروستۍ ډالۍ یې وحدت ملي ؤ، د افراطیت په ضد جګړه لا افراطي شوه، جګړې لا نور افراطیت وزیږولو، مخکې به ګورو چې څه کېږي. د اکتوبر له ۷مې مخکې مو هم حال بد ؤ، مخ ته مونږ وو او واک د بل ؤ، او له هغې نه وروسته هم! نه مو مخکې ژوند جوړ ؤ او نه مو وروسته حال ښه شو.

نو د حل لار څه ده؟

تر ټولو دمخه به سوله راوستل غواړي، تر هغې چې د یو بل مرۍ غوڅوو، یو بل وژنو، دا کیسه به روانه وي، څوک به راته د اردو د زده کولو توصیه کوي، او څوک به راته د آیلټس او ټافل اهمیت ثابتوي. کور دننه جوړیدل دي که نه والله که یوه خوا هم راباندې یا سوځیږي یا ودردیږي! د سولې لپاره باید کار وکړو، ورپسې ثبات دپاره هلې ځلې وکړو، که مو کور کې نظم راوست، بیا ختیځ ته ویلی شو چې رانه لرې ودریږه او لویدیځ سره مخه ښه کولی شو، که نه نو هفت ثور او هشت ثور او د اکتوبر له اوومې مخکې او وروسته سره کیدی شي کومه بلې نېټه هم زیاته شي! بحث به نوی وي، خو حال به هماغه پخوانی وي...د تېرو د ننګې پرځای د راتلونکي غمه کول غواړي.

داکتوبر له ۷مې مخکې مو هم حال بد ؤ، مخ ته مونږ وو او واک د بل ؤ، او له هغې نه وروسته هم ! نه مو مخکې ژوند جوړ ؤ او نه مو وروسته حال ښه شو .

habibi@eslahonline.net

گلبرگهای داد

مفلس واقعی!

پیامبر اکرم (صلی الله علیه وسلم) روزی از صحابه پرسید: «آیا می‌دانید مفلس چه کسی‌ست؟» گفتند: مفلس کسی است که نه درهمی دارد و نه کالایی!

رسول الله (صلی الله علیه وسلم) فرمود: «مفلس در امت من کسی است که روز قیامت با توشه‌ی نماز، روزه و زکات بیاید؛ درحالیکه به این‌یکی ناسزا گفته، به آن‌یکی تهمت زده، مال این‌یکی را به ناحق خورده، خون آن‌یکی را ریخته و دیگری را کتک زده است. پس از نیکی‌هایش به اینان داده می‌شود و وقتی پیش از ادای حق آنان، نیکی‌هایش تمام شد، از گناهان آنان کم و بر دوش وی انداخته می‌شود و سپس وی را در آتش می‌افکنند!»

اگر همه مثل هم بودیم

تا اکنون با خود اندیشیده‌اید که اگر همه افراد جامعه در یک سطح مادی و معنوی بودند چه اتفاقی می افتاد؟

مثلا اگر کارگر و کارفرما به یک اندازه ثروت داشتند آیا کسی حاضر به کارگری می‌شد؟ در نظر بگیرید شخصی می‌خواست خانه‌ای بسازد، آیا کسی حاضر می‌شد برایش کارگری کند؟ و یا اگر بیمار و داکتر به یک اندازه معلومات طبی می‌داشتند چه اتفاقی می‌افتاد؟

خداوند در این آیه می‌فرمایند که برتری دادن برخی از شما بر برخی دیگر را وسیله‌ای قرار داده ایم تا همدیگر را به خدمت بگیرید.

(أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا سُخْرِيًّا وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ) [الزخرف ۳۲] ترجمه: آیا آنان رحمت پروردگارت را تقسیم مي‌کنند (و کلید رسالت را به هر کس که بخواهند مي‌سپارند ؟) . این مائیم که معیشت آنان را در زندگي دنیا میانشان تقسیم کرده‌ایم . و برخي را بر برخي دیگر برتری‌ها داده‌ایم ، تا برخی از آنان برخی دیگر را به کار گیرند (و به یکدیگر خدمت کنند) و رحمت پروردگارت از تمام آنچه جمع‌آوری می‌کنند بهتر است (که آن نبوت است و نبوت از همه‌ی مقامات برتر است).

ارزش‌های انسانی، در مادیات نیست!

چارلی چاپلن می‌گوید:

پس از عمری فقر، به ثروت و شهرت رسیدم.

و آموختم که با پول میتوان ساعت خرید، ولی زمان نه.

میتوان مقام خرید، ولی احترام نه.

میتوان کتاب خرید، ولی دانش نه.

میتوان دارو خرید، ولی سلامتی نه.

میتوان رختخواب خرید، ولی خواب راحت نه!

چلوونکی: عبدالرزاق حبیبي

معلومات

عمري عدالت

يو ځل حضرت عمر رضی الله عنه د مدينې منورې په يوه کوڅه کې تېرېده، هلته يې يوه خواره نجلۍ وليده چې غورځېده او ولاړېده به، او په لاره روانه وه. حضرت عمر رضی الله عنه خپلو ملګرو ته وويل: ددې خوارګوټې څومره سخت ناوړه حالت دی، دا څوک ده؟ له تاسې نه څوک هغه پېژني؟ حضرت عبدالله بن عمر رضی الله عنه په څنګ کې ورسره ولاړ ؤ او داسې يې خپل پلار ته وويل: ((اې امير المؤمنين! تاسې هغه نه پېژنئ؟)) حضرت عمر رضی الله عنه ورته وفرمايل، چې نه. حضرت عبدالله ورته وويل: دا خو ستاسې خپله لور ده، ده پوښتنه ورڅخه وکړه چې زما کومه يوه لور ده؟ عبدالله بن عمر ورته وويل: دا زما پلانۍ لور ده يعنې ستا لمسۍ. حضرت عمر رضی الله عنه ورته وفرمايل چې دا ولې داسې ده؟ عبدالله ورته وويل: له تا سره چې څه مال دی هغه کله ته مونږ ته راکوې؟ بې وزلۍ او فقر زما لور په‌دې حالت کړې ده. حضرت عمر رضی الله عنه ورته وفرمايل: زما دې په الله تعالی قسم وي، د عامو مسلمانانو له وظيفې څخه زيات له ما سره ستاسې لپاره هېڅ نشته، هغه که ستاسې اړتياوې پوره کوي او که نه. زما او ستاسې په منځ کې د خدای پاک کتاب پرېکړه کوونکی دی.

اوبه او روغتيا

ډيری داسې ناروغۍ شته چې الله تعالی هغه په څلور ګيلاسه اوبو سره له منځه وړي. د جاپان د روغيتايي څېړنو مرکز د وروستۍ تجربې پر اساس چې د ګرمو اوبو په ذريعه يې تر سره کړې ده، نتيجه يې سل په سلو کې د لاندې ذکر سوو ناروغيو لپاره مثبته اعلان کړېده:

شديده سردردي، د وينې فشار، کم خوني، د زنګنو درد، فلج، د زړه شديد ضربان، د وينې غوړ، ذکام، د ستوني پاڑسوب، سل، د شريانونو پاڑسوب او بلاخره هره ناروغي چې په ادرار پوري ارتباط ولري او همدارنګه د معدې پاڑسوب، کم اشتهايي او هر هغه ناروغۍ چې په سترګو، غوږ او حنجرې پوري تړلې وي، زيات ګټوري دي.

د استعمالولو کړنلاره:

څه وخت چې اوبه په جوش راغلې، هره ورځ سهار وختي چې له خوبه پورته سې، څلور ګيلاس اوبه په خالي معده وڅښئ! اوبه بايد ګرمې وي. ولي دومره بايد ګرمې نه وي چې معده مو وسوځوي، د اوبو څښلو وروسته بايد تر ۴۵ دقيقو پوري غذا ونه خورئ! ځيني وخت يو شمير ناروغان د څلور ګيلاس اوبو له څښلو سره ستونزه پيدا کوي. کيداسي چې لږ لږ وڅښي، تر څو ځان څلور ګيلاس اوبو څښلو ته ورسوي.

د خلکو عيبونه مه لټوئ، سپګڼې يې وستايئ!

سووونکی دټولګي مخې ته ودرېد په سپينه تخته ليکلي خطونه يې پاک کړل خو وروسته يې يوازې يو تور ټکی د تختې په مخ کښښود، زده کوونکو ته يې مخ ور واړوه او ترې ويې پوښتل:

• تاسې په تخته څه شی وينئ؟ ټولو زده کوونکو وويل: نور خو هيڅ هم نه ښکاري يوازې يو تور ټکی معلوميږي.

سووونکي د دوهم ځل لپاره ترې وپوښتل سم ورته وګورئ يوازې تور ټکی دی که نور څه هم درمعلوميږي؟

زده کوونکو هغه پخوانۍ خبره بيا په يوه خوله تکرار کړه: له تور ټکي ماسيوا هيڅ هم نه ښکاريږي.

سووونکي په داسې حال کې چې په خوله يې نرۍ موسکا خوره وه او د ټولګي په منځ کې يې د تختې مخې ته قدم واهه زده کوونکو ته وويل: ګورئ شاباس! په تاسې ټولو کې د هيڅا هم د تختې سپينوالي ته ور پام نه شو او ټولو يوازې په يوه تور کوچنۍ ټکي کې سترګې ګنډلې وې او زياته يې کړه:

ډېر انسانان همدا خاصيت لري ديوه انسان ډېرو ښو خاصيتونو او اخلاقو ته پام نه کوي خو يوه کوچنۍ او د اصلاح وړ عيب ته به يې ټولو سترګې ګنډلې وي.

جیفری د. ساچس (Jeffrey David Sachs)
مشاور خاص منشی ملل‌متحد در امور اهداف انکشافی

ترامپ طبل جنگ را می‌کوبد!

بعد از گذشت ۱۵ سال از اعلان جورج دبلیو بوش کوچک، که ایران، عراق و کوریای شمالی را «محور شر» خوانده بود؛ اینک رئیس جمهور جدید امریکا، دونالد ترامپ در اولین خطابش در سازمان ملل ایران و کوریای شمالی را با کلمات زننده و تند مورد نکوهش و تقبیح قرار داد. این کلمات هرگز بدون عواقب مانده نمی‌تواند، بلکه تهدید بزرگی را متوجه صلح جهانی می‌سازد؛ درست مانند کلمات بوش که در سال ۲۰۰۲ حوادث خونینی را به دنبال داشت.

بوش در آن وقت به‌خاطر جوابی که به حملات یازدهم سپتمبر داد، مورد توصیف و تمجید زیادی قرار گرفت؛ زیرا جمع آوری مردم تحت درفش‌های جنگ کار خیلی سهل بود و گفته می‌توانیم که یک حالت خاصی بود که در نتیجهٔ حادثهٔ یازدهم سپتمبر تولید گردید.

با وجود آن، جنون جنگی امریکا در تمام جبهات (افغانستان، عراق، ایران و کوریای شمالی) اعتماد به نفس، جان‌ها، اموال و گرانتر از همه، وقت را به هدر داد. و امروز می‌بینیم که روشی را که ترامپ دنبال می‌کند، نسبت به عملکردهای بوش خصمانه تر بوده و خطر بیشتری را متوجه جهان می‌سازد.

ترامپ، مانند بوش، به این پندار است که در جهان یک قوت خیر (امریکا) وجود دارد، و یکی هم قوت شر (افغانستان تحت سیطرهٔ طالبان، ایران، کوریای شمالی، عراق تحت فرمان صدام حسین). امریکای سراسر خیر! خواسته‌های ازین اشرار دارد و اگر از فرمان‌های امریکا سرپیچی نمایند، امریکا حق دارد که به قوای نظامی متوسل گردیده و یا هم مجازات‌هایی را اعمال نماید تا عدالت «مطابق تعریف امریکا» را نجات دهد.

در زمان فرمانروایی بوش، منطق زور در تعامل با افغانستان و سایر محور شر تطبیق گردید که نتایج خیلی اسفبار و خونینی را به دنبال داشت. در آن‌زمان امریکا توانست که نظام طالبان را در افغانستان به آسانی سرنگون سازد، اما نتوانست که نظامی را در این کشور ایجاد نماید. و اکنون بعد از گذشت ۱۶ سال، بازهم حرکت طالبان بر مساحات بزرگ افغانستان کنترول دارند. و اینک ترامپ یکبار دیگر امری مبتنی بر افزایش قوت‌های امریکایی صادر نموده است.

اما واقعیت اینست که، جنگ در افغانستان برای امریکا در حدود (۸۰۰) ملیارد دالر مصرف داشته است، از زمانی (سال ۱۹۷۹) که استخبارات مرکزی امریکا به شکل سری فعالیت داشت و باعث تحریک اتحاد شوروی گردید، و تازه درک کرده اند که در یک جنگ پایان ناپذیر داخل شده اند.

پذیرفتن راپورهای نادرست و هجوم بر عراق خیلی بدتر از این بود. امریکا در سال ۲۰۰۳ میلادی تحت این ادعای کاذب که گویا «عراق سلاح کشتار جمعی دارد» بر عراق هجوم برد و حدود (۸۰۰) ملیارد دالر دیگر را در مصارف نظامی مستقیم، به هدر داد و در اخیر ثابت شد که چنین سلاحی اصلاً وجود نداشت.

علاوه بر آن، این جنگ‌ها باعث گردید که استقرار این کشورها را از بین برده و صدها هزار نفر را به کام مرگ فرو برد و تمام منطقه را با موجی از حرکت‌های افراطی و اضطراب‌های داخلی مواجه ساخت که با اهداف اعلان شده از سوی امریکا در مخالفت صریح واقع می‌باشد. و هزینهٔ غیر مستقیم جنگ، مانند مصارف طولانی مدتی که باید به متضررین جنگ بپردازد، برابر با مصارف مستقیم این جنگ‌ها بود.

عملکردها و روش‌های افراطی و تشدد آمیز بوش با ایران نیز نتایج دلخواه را به دنبال نداشت؛ امروز نفوذ ایران در منطقه (سوریه، لبنان و عراق) نسبت به ۱۶ سال قبل قوی‌تر شده است. و کوشش‌هایی که به خاطر ساخت راکت‌های بالستیک، به راه انداخته بود، گام‌های بزرگی را درین راستا برداشته است. اما این که تلاش‌های ساخت اسلحهٔ اتومی در ایران متوقف گردید، مرهون دیپلوماسی بارک اوباما بود و هیچ ربطی به تهدیدات و جنون‌جنگی بوش نه‌داشت.

به عین ترتیب تعامل بوش با کوریای

شمالی، ناکام و بی‌ثمر بود. در ابتدای سال ۲۰۰۲ پیمان سست و بی‌پایه‌ای بین امریکا و کوریای شمالی بسته شد، که تا اندازهٔ تلاش‌های کوریا بخاطر تولید سلاح اتومی را کاهش بخشید، باوجود این‌که امریکا تعداد زیادی از بندهای این پیمان را اجرا نکرد، تا آنکه در اواخر سال ۲۰۰۲ بعد از آن سقوط نمود که از سوی متشددین در ادارهٔ بوش مورد تمسخر قرار گرفت و تهمت‌های رکیکی بین‌شان تبادله گردید.

در نومبر سال ۲۰۰۳ میلادی کوریای شمالی از معاهدهٔ منع انتشار سلاح اتومی خارج شد و تلاش‌های خود را دوباره آغاز نمود و اکنون کوریای شمالی سلاح اتومی و راکت‌های بالستیک و بم‌های حراراتی را در اختیار دارد. این نمونه‌هایی که تذکر یافت، در حقیقت ناکامی امریکا را به صورت کلی منعکس می‌سازد؛ چون امریکا بار بار گفتگو و مناقشه روی مسایل را به تمسخر گرفته و آنرا دلیل ناتوانی و رضایت خواهی از جانب مقابل معرفی کرده است. البته در ابتدای امر شیوهٔ تشدد و افراطی از طرفداری مردمی زیادی برخوردار می‌باشد، اما همیشه با حوادث اندوهناک و خاطره‌های غم انگیزی پایان می‌یابد.

امروز ترامپ نیز تمام تلاش‌هایش را در همین راستا متمرکز ساخته است. در ابتدا خیلی اشتیاق داشت که پیمان اتومی را، که با ایران بسته اند، لغو اعلان کند. در حالیکه این پیمان تنها بین ایران و امریکا نیست، تمام اعضای دایمی شورای امنیت (چین، فرانسه، روسیه و انگلستان) به اضافهٔ المان در آن امضاء کرده اند.

واقعیت اینست که باطل ساختن معاهدهٔ ۲۰۱۵ میلادی با ایران، موازی با رها کردن اتفاق اتومی با کوریای شمالی است، که از جانب بوش اعلان گردید. در حال حاضر اسرائیل و سعودی، ترامپ را به تهور سیاسی تشویق می‌کنند، اما اگر این پیمان از هم فروپاشید، هر دو کشور زیان‌های زیادی را متحمل خواهند شد.

در رابطه با کوریای شمالی، روشی را که ترامپ در پیش گرفته است، خیلی شدیدتر و بی‌باکانه‌تر می‌باشد. زیرا امریکا اعلان نموده است که اگر کوریا شمالی از برنامه‌های اتومی خود دستبردار نه‌شود، امریکا از ویران کردن کامل این کشور نیز ابا نخواهد ورزید. و واضح است که احتمال قبول کردن کوریا و تابع شدن به خواسته‌های امریکا قریب به صفر است. درین صورت می‌بینیم که احتمال تحرکات اتومی روز به روز افزایش می‌یابد. و حتی کوریای شمالی اعلان نموده است که امریکا عملاً جنگ برضد این کشور را آغاز کرده است؛ گرچه قصر سفید این تفسیر را نفی می کند.

ترامپ، مانند سلف خود (بوش) مقولهٔ مشهور جان کنیدی را معکوس ساخته است. او به امریکایی‌ها می‌گفت: به هیچ صورت نباید امریکایی‌ها تحت فشار ترس و خوف به میزی مذاکره بنشینند، اما در عین وقت نباید از مذاکره خوف داشته باشند. اما ترامپ مذاکره را ازین ترس رد می‌کند که مبادا در انظار مردم ضعیف معلوم گردد و این کار را به‌خاطر تحقق بخشیدن به مصالح یک‌جانبه و با کمک تهدیدها و به‌کارگیری زور انجام می‌دهد.

اگر کمی از بصیرت کار بگیریم، به آسانی میتوانیم زمینه‌های متعدد تعاون بین امریکا و ایران را دیده بتوانیم و این دو کشور می‌توانند به جای تهدید و مقابلهٔ نظامی درین زمینه‌ها باهم تفاهم داشته باشند. هم‌چنان تشکیل دو دولت مستقل در فلسطین نیز می‌تواند موقف ایران در برابر اسرائیل را تا حدی نرم‌تر سازد.

در مورد کوریا باید گفت، که این کشور در تلاش بدست آوردن سپری از سلاح‌های اتومی داشته باشد تا خود را در مقابل هر نوع تهدیدی از سوی امریکا، حمایت نموده و زمینه‌های تغییر نظام کوریا توسط امریکا را از میان برد. واقعیت اینست که خوف و ترسی که این کشور دارد، تا حد زیادی بیجا و بی مورد نیست؛ زیرا امریکا تعدادی از حکومت‌های غیر اتومی را که در تعارض با امریکا قرار داشت، قبلاً سقوط داده است و مثال واضح آن در افغانستان، عراق و لیبیا می‌باشد. این نکته را کوریای شمالی به صراحت اعلان نموده است که می‌کوشد به خاطر جلوگیری از سناریوهای سابق، توازن قوا با امریکا را به میان آورد.

اصل قضیه اینست که امریکا گرفتار تکبر گردیده و ازین حالت متکبرانهٔ خویش به مشکل گرفتار شده و از حقایق جیوسیاسی امروز خیلی‌ها عقب مانده است. چنانچه می‌بینیم که جنون جنگی و عسکری امریکا یکی پی دیگری با شکست مواجه می‌شود، اما امروز بیشتر از هر وقت دیگری خطرناک‌تر شده است، زیرا ترامپ -که خصلت دمدمی و آمیخته با خباثت دارد- می‌کوشد تا فوراً به اشباع سیاسی برسد و جنگ‌های اخیر امریکا زمینه‌های این اشباع فوری را آماده ساخته است و جناب رئیس می‌خواهد قبل از فرا رسیدن مرحلهٔ ندامت و اندوه به این اشباع سیاسی برسد. و امروز امریکا یک‌بار دیگر همان راهی را در پیش گرفته است که سلف او (بوش کوچک) اختیار نموده بود. ترامپ راه تصادم با دشمنی را اختیار کرده است که از سلاح اتومی برخوردار است؛ و اگر کشورهای دیگر و رهبران امریکایی و فشار رأی‌عام جلو ترامپ را درین راستا نگیرند، او راه خود را ادامه خواهد داد.

در حالی‌که بهترین راه، باز کردن باب گفتگو با کوریای شمالی و ایران و بررسی مصالح مشترک امنیتی می‌باشد، به شرط این‌که این گفتگوها مستقیم، شفاف، موضوعی و خالی از تهدیدهای نظامی امریکا باشد.

و عین قضیه در کشمکش های سوریا، لیبیا، فلسطین، افغانستان و سایر نقاط جهان صدق می‌کند و بهترین جای انعقاد این گفتگوها شورای امنیت مربوط به ملل‌متحد است که در سال ۱۹۴۵م به خاطر دایر کردن گفتگوها و یافتن راه‌حل‌های مناسب برای مشکلات است که جهان را با خطر جنگ تهدید می‌نماید.

په افغانستان کې د (CIA) پټ زندانونه

د وحشت کیسې

ګاردین ورځپاڼه

برتانوی ورځپاڼې ګاردین تېره اونۍ په یوه راپور کې پر هغو وحشي طریقو رڼا اچولې، چې امریکایي استخباراتي ادارې (CIA) افغانستان کې په خپل یوه پټ زندان کې کارولې دي. دغه زندان «کوبالټ» نومېږي چې د بندیانو تر منځ د «تیارو» په نوم یادېږي.

شل سیمټي کوچنۍ خونې چې هیڅ رڼا او تودوخه نه لري او په ۱۶ کې یې اوسپنیز ځنځیرونه پراته دي، چې بندیان پرې تړل کېږي. ځلور نورې د ځانګړو پلټنو په موخه کارول کېږي چې بندیان په کې د دې لپاره د خونې په چت پورې راځوړندول کېږي، چې له خوب او ارامه بې برخې شي. دا او په زندان کې ۲۴ ساعته داسې ساز غږول کېږي چې د بندیانو د اوربدو حس له منځه وړي.

«هلته حالت نښه و، کرکجن خو خوندي». دا څرګندونې په ۲۰۰۳ز کې د جون بروس جیسین په نامه د روانپوهنې هغه عالم وکړې چې له سي ایې ای سره یې کار کاوه. دا خبرې یې د ګل رحمان په نامه له هغه بندي څخه د تحقیق پر مهال وکړې، چې تر تحقیق لاندې یې ساه ورکړه.

تر شکنجو لاندې وژل شوی ګل رحمن

د ګاردین راپور د تحقیقاتو د پراخو او شکنجه کوونکو طریقو پرده پر جیسین او د هغه پر ملګري جیمز میچل اچوي، هغوی د ۲۰۰۲ کال په نومبر میاشت کې یاد بندي لس ورځې په پرلهپسې توګه شکنجه کړ.

د ګل رحمن د مرګ خبره هغه مهال رسوا شوه، چې کورنۍ یې او د همدې زندان دوو پخوانیو بندیانو محمد بن سعود او سلیمان بن عبد الله د یادو امریکایي روانپوهانو پر ضد په قضا کې عریضه وکړه. خو له دې هر څه سره دا قضیه په چوپ ډول اواره شوه او جیسین او میچل ته له مسوولیته د تېښتې فرصت ورکړل شو. خو ۲۷۴ نورو اسنادو پتنټاګون او سي ایې ای اړ کړل چې د پلټنو ډګر کې ترې پرده پورته کړي.

ګاردین دې ته اشاره کړې، چې په دې اسنادو کې ډېر اغېزمن یې هغه و، چې ۳۲ مخه کېده او پلټونکو او استخباراتي ادارې د سي ایې ای د مشر مرستیال جیمز بافیټ ته تیار کړی و او د بندي د مرګ په اړه په کې ګڼ شمېر وېرووونکي جزیات ورکړل شوي وو.

په دې دوسیه کې څرګنده شوې وه، چې ګل رحمن چې له القاعده سره په اړیکو تورن و، جیسین په دوو اونیو کې ٦ ځل ترې تحقیق کړی و، چې په زندان کې د سختې یخنۍ له کبله یې ساه ورکړه.

راپور کې ویل شوي، چې جیسین د زندان د ساتونکو مشر په دې قانع کړی و، چې د یخنۍ او بد چلن په اړه د ګل رحمن شکایت یوازې هغه ټګي ده، چې د القاعده غړي یې کاروي.

ګاردین لیکلي چې دا بندي له مرګ وړاندې لږ تر لږه پوره دوې اوونۍ له سختې یخنۍ وکړېد. راپور څرګنده کړې ده، چې «د تحقیق په ځانګړې خونه» کې بندي ته د هیڅ ډول جامو اغوستلو اجازه نه و، یوازې جورابې او داخلي جامې (نېکر) د دې له املې ورته پرېښودل کېدې، چې تشناب (د غټو متیازو ځای) ته د تګ اجازه ورته نه کېده.

راپور کې ټینګار شوی، چې جیسین په خورا سره سینه د دې بندي د کړاو شېبې او حالت څاره او په خپلو یادښتونو کې یې ثبتاوه، تر دې چې د خبرو کولو له املې یې پر بندي د یخو اوبو اچولو امر هم وکړ.

جیسین د «تیارو» زندان د پرېښودو پر مهال د زندان ساتونکي ته وویل: «د ګل رحمن د مقاومت ماتولو لپاره دا هڅې بس نه دي، زما په اند په پرله پسې توګه څو میاشتې دا ډول چارې به یې «همکاری» ته اړ کړي»، خو ګل رحمن ۵ ورځې وروسته خپل ژوند له لاسه ورکړ.

پخوانیو دوو بندیانو چې د امریکایي روانپوهانو پر ضد یې عریضه کړې وه، ټینګار وکړ، چې زندان کې د ګل بې رحمه او وېرووونکې وژنې هیڅ بدلون را نه ووست او له وحشته ډکې طریقې بیا هم د زندانیانو د ځورولو لپاره کارول کېدې.

ګاردین دې ته اشاره کړې چې جیسین او میچل نېغ په نېغه د «تیارو» زندان کې د رامنځته شویو پېښو مسوولین دي او همدې دواړو په ۲۰۰۲ کې د «د تحقیق د طریقو لپاره د القاعده د غړو د مقاومت پر ضد لارې چارې» په نوم راپور خپور کړ او «کوبالټ» زندان یې د دغو لارو چارو د ازمویلو لپاره د لابراتوار په توګه کاراوه.

شنونکي په دې اند دي چې دا په افغانستان کې د امریکایي او نورو بهرنیو استبخاراتو د جنګي جرمونو یوازې یوه بېلګه ده او کومې چې د خلکو له نظره پټې دي، خورا ډېرې دي. افغانستان لپاره د ولسمشر ټرمپ د نوې تګلارې له اعلان وروسته یو ځل بیا اندېښنې څرګندېږي، چې سي ایې ای به خپلو پټو عملیاتو او نورو فعالیتونو ته زور ورکړي، چې له املې به یې دا ډول جنګي جرمونه لا پسې پراخ شي.

له ځلاند ویب‌پاڼې نه په مننې

ترهگر څوک دی؟

ژباړه: عابد محبوب صاحبزاده

زه ډاډه یم چې تاسو به د ارهاب او ترهګرۍ کلمې دومره ډیر ځلې په مختلفو موضوعاتو او حالاتو کې اوریدلی وي چې ممکنه ده تاسو به د ارهاب او تروریزم د کلمو په مفهوم او مطلب پوهیدلو کې له مشکل سره مخ شوي یاست،

د ترهګرۍ د لفظ په اصلي مفهوم د نه پوهیدلو اساسي علت دا دی چې تروریزم ته په قصدي ډول بې تعریفه پاتې دی، ځکه هره ډله او هر هېواد، ډله او حزب خپل مخالف ته د تروریست نوم ورکوي او فعالیتونه یې که څه هم د خپلو روا او مشروع حقونه غوښتنه وي تروریزم بولي، تر دې چې استبدادي او ظالم نظامونه خپل عدالت او انصاف طلبه مخالفین ترهګر بولي او په دې پلمه یې فعایتونه غیر قانوني اعلانوي، مونږ وینو چې که څه هم نړېوال قانون له خپلې خاورې او هېواد څخه دفاع مشروع او غوره عمل بولي او د بل د خاورې لاندې کول ترهګري ګڼي خو اسرائیل د فلسطین هغو مبارزینو ته چې له خپلې خاورې او تاریخ څخه دفاع کوي د تروریستانو نوم استعمالوي او بې‌دریغه یې وژني، چې په ډیر تاسف سره بعضې مسلمان لیکوالان هم په شعوري او یا غیر شعوري ډول د فلسطیني مبارزینو په هکله د اسرائیلو د دغه تعریف تر تاثیر لاندې راغلې دي او له نړېوالو معاهداتو څخه په کامله بې خبرۍ پر ځای ددې چې اسرائیل په تړویست هېواد ونوموي فلسطیني مبارزین ترهګر بولي.

د ترهګرۍ ساده تعریف

د خپلو غیر قانوني او نا مشروع اهدافو د تر لاسه کولو لپاره د زور او تشدد استعمال ته ترهګري وایي.

او یا: د سیاسي اهدافو د لاسته راوړلو لپاره د عامو خلکو زورول، وژل او وېرول ترهګري ده.

د تروریزم د منځته راتګ د سببونو په هکله دوه ستر لید لوري وجود لري

لومړی ډله وایي چې د تروریزم لامل هغه ټولنیزې، اقتصادي او سیاسي نا خوالې دي چې چاپیریال دې ته برابروي چې ځینې اوسیدونکي یې د هغه نصوصو او قوانینو په لټه کې شي چې د دوې له تاو تریخوالي څخه ډک چلند د دوی په نظر تایید کړي او پدې ډول په تروریستي حرکاتو پیل وکړي،

دوهمه ډله وایي چې د تروریزم لامل ټولنیزې ناخوالې هیڅکله ندې بلکې د تروریزم او تشدد نظریې په دیني نصوصو او متشددو افکارو کې موجودې دي د مدني قانون پوهان په غوڅ ډول پدې باور دي چې تروریزم له چاپیریال سره هیڅ کومه اړیکه نلري او د تروریزم لامل اجتماعي ندی او دیني دی، دوی وایي نو د دې لپاره چې پدې وتوانیږو چې د تروریزم جړې له بیخه وباسو د چاپیریال بدلول بې ګټې دي باید دیني نصوص تغیر کړو او یا یې په داسې ډول تفسیر کړو چې د تروریزم افکار پکې محوه شوي اوسي.

نو لکه څنګه چې ظالم او مستبد نظامونه خپلې ګټې په دوهمه نظریه کې وینې دوی دغې دوهمې نظریې ته پرلپسې رشد ورکوي او لومړنۍ نظریه چې پدوی د ټولنیزو ناخوالو د له منځه وړلو په برخه کې فشار راوړي او مسؤلیت یې په اوږو ور باروي له پامه غورځوي او د دوهمې نظریې په تایید په دینونو قیودات لګوي او د خپلې بې کفایتۍ پرې پردینونو اچوي او خپل ظلم او بې کفایتي په ولسونو په زور او جبر تحمیلوي.

خو هغه سوالونه چې د دوهمې نظریې له پلویانو څخه یې پوښتو او جوابونه ورته نلري هغه دا دي:

چې که تروریزم د خلکو په ذهنونو او دیني نصوصو پورې اړه لري او د ټولنیزو ناخوالو او چاپیریال پورې اړه نلري نو ولې تروریزم نن موجود دی او پرون یې وجود نلرلو؟

ولې تروریزم په یو ځای کې شته او په بل ځای کې نشته؟

ولې تروریزم د ولسونو ترمنځ کله موجود وي او کله نه وي موجود؟

پداسې حال کې چې دیني قواعد له خپلې هماغې لومړۍ ورځې په همدغه شکل دي او هیڅ تغیر یې ندی کړی.

چې د دغو پوښتنو لپاره دوی مناسب ځوابونه نلري او بیرته لومړۍ نظریې ته ور ګرځي او وایي چې د تروریزم په مختلفو وختونو کې د دغه شتون او نه شتون لامل دا دی چې له یوه وخته بیا تر بله وخته حالات او چاپیریال تفاوت کوي خو د حالاتو په تغیر سره متشددین له موقع استفاده کوي او په دیني نصوصو کې ځان ته د تروریزم جواز لټوي، د دوی دغه جواب بیرته د دوی ناسمه نظریه ردوي ځکه چې اساسي مشکل د چاپیریال په ناسم بدلون کې دی او د تروریزم د له منځه وړلو لپاره باید په ټولنه کې شته اجتماعي، سیاسي او اقتصادي ناخوالې له منځه یوړل شي ځکه هغه دیني قواعد چې د دغه ناخوالو د له منځه وړلو اجازه ور کوي په اصل کې د ټولنیز د اصلاح لپاره هڅه کوي او هیڅکله تروریستانه افکار نه‌دي.

خو د دې معنی دا هم نشوه چې په ديني او اسلامي نصوصو ناسمه پوهه هیڅ وجود نلري او مونږ ار نه یو چې له دغو ناخوالو او مشکلاتو څخه پرده پورته کړو، بلکې لازمه ده چې پر دې اعتراف وکړو چې له اسلامي نصوصو څخه نا سم فهم او برداشت هم په ځینو حالتونو کې د سترو ناخوالو سبب دی او په مسلمانو پوهانو لازمه ده چې مسلمانان په دیني احکامو او قواعدو د اسلامي شریعت د سترو او عامو اهدافو په رڼا کې په صحیح ډول وپوهوي.

ډیره ضروري ده چې اسلامي نصوص پخپلې صحیحې معنی واضحه کړو خو دا باید په یاد ولرو چې مونږ دغه مقدس نصوص هیڅکله په داسې ډول سره نه واضحه کوو چې خدای مکړه د یو متهم نص په څیر یې د محکمې په مخ له اتهامه وژغورو او لومړی یې په صحیح ډول او دوهم یې د هغه تروریستانو د عمل مطابق چې خپل عمل دغه نص ته منسوبوي واضحه کړو، بلکې مونږ یې باید په داسې ډول واضحه کړو چې په ټولنه کې د شته ناخوالو او بحرانونو له املې دغه پاک او مقدس نصوص هم د ټولنې او د ټولنې د وګړو په څیر قرباني شویدي دغه دوه موقفونه ډیر ستر توپیر سره لري.

مونږ باید مقدس نصوص له غلط فهم او ناسم تفسیر څخه آزاد کړو او د صحیح فهم او تفسیر او ناسم فهم او تفسیر تر منځ پر فرق ډیر ښه وپوهیږو.

باید پدې هم وپوهیږو چې هغه څوک چې له خپلواکې، پرمختګ، ټولنیز مساوات او حساب ورکونې څخه تښتي او خپل مخالفین ترهګر بولي او د هیواد د ښیګڼې او ودې لپاره یې ګټور فعالیتونه ترهګري فعالیتونه نوموي او ورسره له تشدده ډک چلند کوي اصلي ترهګر همدا کسان دي.

که چېرې مونږ په پورتنیو ډول تروریزم وپیژنو او بغیر له کوم توپیري چلند څخه ترهګر ته ترهګر او تروریزم ته تروریزم ووایو هله به وتوانیږو چې د نړېوالې ترهګرۍ په مقابل کې ودریږو، له منځه یې یوسو او په آینده کې د تروریزم او ویره اچونې جړې له بیخه وباسو.

احیا دوباره‌ی هویت انسانی

نویسنده: جستون نیلسن
برگردان: محمد مصطفی نوید

نوت: جستون نیلسن محصل دانشگاه اوریگن استیت در رشته فلسفه می باشد که این نوشته را در کنفرانس علمی "هویت های متغیر در جامعه معاصر" رایه نموده است، در این نوشته تلاش نموده است که تأثیرات منفی نظام سرمایه داری را بر سرشت و طبعیت انسانی بررسی نماید.

در این مبحث من روی نظریه "کارل مارکس" و "تئودور آدرنو" و تأثیری که نظام سرمایه داری بر شخصیت و هویت فردی ما و عقلانیت ما داشته است، و اینکه با یکی از این ها اهمیت و همدردی بیشتر داریم، صحبت خواهیم کرد. دیدگاه "گلوریا انزلدوا" را نیز مورد بحث قرار خواهیم داد، اینکه کاپیتالیسم چه تأثیری بر شخص خودم، خانواده و جامعه ام داشته و مخصوصاً نظریه رونمایی هویت انسانی "انزلدوا" را بیان خواهم کرد.

کاپیتالیسم به وسیله "مارکس" و "انگلس" با رویکرد و هدف اقتصادی و سیاسی که آینده متنوع را تعریف می نمود مطرح شد.

در ظاهر امر با سازماندهی سرمایه داری شخصی و دفاع از مُزد کارگر در مقابل سود، سرمایه داران نوعی حقوق بشر ذاتی در نظام کاپیتالیسم در نظر گرفته شده است که می تواند دلیل علاقه مندی مردم به این نظام باشد.

اما دیده شده است که تداوم رقابت و طمع در سود جویی، سبب تضاد و تشدد بیشتر در رقابت ها شده و هر کی می خواهد خود را جلو همه قرار دهد و این رقابت ها سبب شده است که افراد خود را بدیل کالا بدانند و مجبوراً نیرو کاری خود را به فروش بگذارند. با این سیستم "کاپیتالیستی" تصاحب بیشتر بر جامعه بوجود آمد و انسان همچون ابزار تولیدی وسیله ی برای تولیدات دیگران قرار گرفت.

همچنان، این امر ناشناخته ماند که در سیستم "مارکس" و انگلس، رابطه میان کارگر و تولید به شکل مستقیم در نظر گرفته نشده است و نتیجه این شده است که کارگر خود را بیگانه از کار و بیگانه از خود احساس کند.

این وضعیت از جامعه کارگری بیرون شده و سراسر اجتماع انسانی را فرا گرفته است، همه ارزش خود را برابر با ارزش تولیدات (commodity) می بینند. و به حیث تجربه شخصی، من از شما می پرسم که تا چه اندازه از خود و از دیگران بیگانه هستیم؟

چقدر شما با همسایه هایتان دیدار و صحبت دارید؟ چه تعداد آنها شما را می شناسند؟ واقعاً چه تعداد را شما می شناسید؟ در مورد همکاران تان و همصنفی های تان چطور؟ "مارکس هورکهایمر" و " تئودور آدورنو" استدلال می کنند که هدف روشنگری رهایی و آزاد سازی انسان از ترس و تعیین جایگاه استادی برای انسان است.

این ترس از آنجا نشأت می گیرد که ما ناشناخته ها و ابهامات را چگونه درک می کنیم؟ با وجود دانش و گروه بندی جداگانه برای شناخت جهان خارجی، در تلاش همسان سازی مسایل هستیم که باهم شباهت ندارند. با احساس بی ارزشی در مقابل تولیدات؛ وعادی شدن فرد گرایی؛ و اینکه هر که برای خودش باشد؛ همراه با فرهنگ صنعتی، ما در جامعه که آگاهانه دست کاری شده است زندگی می کنم، ارزش های ذاتی و اینکه که کی؟ کی؟ است نامعلوم است.

ما ناگزیرم که ساختار شکنی کنیم، منطق و فکر خود را دوباره بسازیم، ما باید از صنعتی شدن کامل اجتناب کنیم و ناگزیریم که ارزش های خود را در مقابل تولیدات بالا ببریم.

گلوریا انزولیا

گلوریا انزولیا با بیان گذشته زندگی خود می گوید من گذشته خود و تضاد های آنرا بیان خواهم کرد و در راستای بازسازی هویتم آگاهانه گام خواهم برداشت، اما نخست چرا؟ این مهم است؟

او با ارایه میکانیزم مبارزات مسالمت آمیز، بعنوان یک زن از نسل مختلط تلاشش مرز ها را پیمود، مبارزات جدید نسل مختلط با تحمل تضاد ها و ابهامات بود، او آموخت که یک فرد با فرهنگ هندی و مکسیکویی با دیدگاه انگلیسی باشد، او شعبده بازی آموخت و شخصیت چند گونه ی داشت و چند گونه بودن را به دیگران آموخت.

با بیان اینکه: " ما ناگزیریم از وضعیت افسانه گونه ی "کم ارزش بودن" مانند کالا ها بیرون شویم و خود و دیگران را بسوی دیگری سوق دهیم."

گلوریا ادعا می کند، که برای ریشه کن سازی اندیشه دوگانه فکر کردن افراد، و آگاه شدن یک مبارزه طولانی و قوی نیاز است و زمانی ما می توانیم موفق شویم که به پایان تجاوز و خشونت جنگ؛ امید وار باشیم. ریشه کنی همان ترس ناشناخته نیز این جا است، ساختار شکنی کالایی بودن (ارزش انسانها همسان با تولیدات) (commodification) دوری و اجتناب خود ما نسبت به هرکسی دیگری از آن "کالایی" است، ما دوباره ظرفیت خود را زمانی خواهیم یافت که احساس مراقبت از یک

دیگر را داشته باشیم، و دوباره اجتماعی بودن را درک کنیم.
اما این چطور ممکن است؟ ناگزیریم به گذشته خود نگاه کنیم، ارزش ها و ایدیالوژی ها را بشکنیم، و قواعد اجتماعی را که هویت ما را می سازد، باز نگری کنیم و به منابع آن دقت نمایم.
انزولیا برای ارائه بهتر مفهوم این سه سوال را مطرح می کند.
ما چه را به ارث بردیم؟
چه چیزی برما تحمیل شده است؟
چه دست آوردی خواهیم داشت؟
هرگاه ما ساختار شکنی کنیم، ما بیشتر آماده شناسایی هویت خود می شویم، این را تشخیص خواهیم داد که چه می خواهیم، و چه نمی خواهیم، و در مورد چه مطمئن نیستیم، و قادر خواهیم بود ساختار جدید برای زندگی خود بیابیم.
تجارب شخصی من نشان می دهد که ما هریک باید خود دنبال راه حل باشیم و در بر اندازی جامعه ی با هویت انسانی بکوشیم.
من مایلم که تجربه شخصی ام را با شما شریک کنم اینکه من در امریکا چگونه از این روش استفاده می نمایم، تا خود را از همه ی این ابزار ها رها سازم.
مراحل رشد را با دو تفاوت اما فرهنگ مشابه گذشتاندم، پدر و مادرم عروسی نکرده بودند و رابطه آنها آنقدر دوام پیدا نکرد، بنابر این پیشرفت و عقب گرد زیادی داشتم.
پدرم تمایل زیاد به کشورش "جامیئکا" داشت و این بود که من همیشه از غذا های تند مادر بزرگم لذت می بردم، آنچه که من به ارث بردم، موزیک و غذا های بود که فامیل پدری من در مهمانی هایشان داشتند، با این حال تحمیلات نیز وجود داشت.
پدر من نسل نخست امریکا بود، مشکلات گذشته خانواده خود را هنوز به یاد داشت، خانواده پدر بزرگ من با مهاجرت روبرو بوده، و یک زندگی تازه را در این جامعه رقابتی آغاز کرده بودند.
درونی شدن این ترس، و پذیرفتن بی ارزشی در مقابل تولیدات، برای من؛ این یک هدف شده بود که بعد از مکتب چه هدفی را برای کار داری؟ چطور قوت کاری ات را بفروش می رسانی؟ و چطور این ممکن است؟
نه بخاطر اینکه من به آن علاقه ای داشته باشم، و تفاوت تعدد آرزو های که به آینده خود داشتم، بلکه بخاطر کدام حقوق من این کار را بکنم؟
مادرم با فرهنگ و گفتمان بیشتر؛ در امریکا، تمرکزش در زندگی سطحی و با پایه های مادیت بود.
این گرایش بر من، حرف بیهوده ی را تحمیل می کرد.
ما از مردم می پرسیم چگونه هستند، اما به ندرت در چنین گفتگو ها صادق هستیم و جواب می دهند که خوب و یا بهتر هستند، و بلافاصله بحث را منحرف نموده و اکثراً بحث را روی مسایلی می آوریم که تأثیر بر زندگی ما و یا دوستانمان ندارد.
هر چند در بیشتر امور نه، ولی در اکثر امور در مورد بازی و یا فلمی که آن را مشاهده کرده ایم صحبت می کنیم، اما اگر در همین ضمن من بپرسم که مردم از نظر روانی در چه وضعیتی قرار دارند؟ و موضوع مهم جهانی چه است؟ و آنها می خواهند چه کمکی کنند؟ متاسفانه جمع حاضر مرا تحقیر خواهند کرد و خواهند گفت که در مورد این چیزها فکر نمی کنیم، و انرژی برای آن نداریم، یا این مسایل من را ناراحت می سازد.
این جا است که من مشابهت ها میان دو فامیل با فرهنگ و گذشته متفاوت را می یابم، همان هدف فردیت گرایی (individualism) و کاری که فقط به معنی پول، و زندگی است، اساس آن را همان تأثیرات نظام سرمایه داری که دنیا را چوکات نموده است، تشکیل می دهد.
به همین گونه من فکر می کردم که برای خود چه می توانم؟ و در پی این بودم که چه تضاد های را من به ارث برده ام و چه چیز های برمن تحمیل شده است؟ که به عنوان "جستون" شناخته می شوم، به دانشگاه و فضای آزاد و خود مختاری آمدم تا معلوم کنم واقعاً من کی هستم؟.
با وجود مخالفت خانواده" ناشی از عدم کار بعد از فراغت" من فلسفه را انتخاب نمودم و در زندگی آن ها هدف من غیر قابل استفاده است و کمتر برای من پول می آورد، اما در زندگی شخصی من، از نخستین روز صنف بسیار مفید است. من آموختم که انتقاد فکری کنم، و هوشیارانه انتخاب داشته باشم، من در موقعیتی قرار دارم که اگر کاری از دستم می آید، به دیگران کمک می کنم، و با گفتگو تجارب و نکات مثبت را به دیگران انتقال می دهم.
علاقه مندی نیز بر من فشار می آورد تا در رقابت "فردیت گرایی"individualism" باید کی باشم را دنبال می کنم، چنانکه یاد آور شدم با خود مختاری و آزادی من چانس تغییر زندگی را داشتم، بهر حال من آموختم که به تنهایی نمی توانم همه چیز را انجام دهم. من پایان خوش آیند را در خوشحالی دیگران و هدف کمک به دیگران یافتم، هویتم را در چهار چوب یک جامعه انسانی یافتم، و مصمم بر این شدم که یک جامعه خوب را انعکاس دهم تا اینکه تنها برای خود سودمند باشیم.
با این حال من خود را در درد بیگانگی یافتم که ناشی از نظریاتم است.
مخصوصا زمانیکه من همدردی خود را با کشورهای که در رنج بسر می برند نشان میدهم، به ویژه آن کشور های که مورد استثمار و دستبرد ایالات متحده قرار می گیرند، این را اکثرا با رسانه ها گفته ام.
اکثراً می گویند آنها مردمان بدی هستند، و ما مشکلات خود را در داخل امریکا داریم، بهتر است که نخست روی آنها فکر کنیم، با این حال هنگامی که با مردم همدردی می کنم، به آنها می گویم که این خطا، خطای آنهاست، آنها به اندازه کافی سخت کوش نیستند، و انتخاب ضعیف دارند و ترجیح می دهند که در جای که هستند، بمانند.
در جامعه سرمایه داری، ما جمعیت و اجتماع طبیعی نیستیم بلکه مجموعه از افراد دستکاری شده استیم، که ارزش شان به اشیا برابر و اساس شان را تولیدات تشکیل میدهد.
من بعضی از تجارب خود را به شما گفتم و از شما نیز می خواهم که تجارب خود را مشاهده کنید و هویت خود را بیابید.
آن وقت ما تشخیص خواهیم داد که چه می خواهیم و چه نمی خواهیم، و تا چه حد مطمئن هستیم و یا نیستیم.

۱۶ سال پس از حمله‌ی آمریکا بر افغانستان

دکتور فضل الهادی وزین

به دنبال حادثه‌ی ۱۱ سپتامبر، ایالات متحده‌ی امریکا در ۷ اکتوبر ۲۰۰۱م ، به افغانستان حمله‌ی نظامی کرد.

هدف اعلان شده‌ی این حمله، ظاهراً مقابله با آنچه گفته می‌شد، که بدون تعریف مشخص و قانونی تروریزم خوانده شده بود.

امروز که از حمله‌ی نظامی امریکا و دراز ترین جنگ این کشور در تاریخ این کشور، شانزده سال می‌گذرد و ده‌ها هزار انسان در افغانستان و کشورهای منطقه قربانی جنگ‌های خونین و نا امنی شده اند؛ متأسفانه افغانستان و کشورهای منطقه بیشتر بی ثبات گردیده و شعله‌های جنگ در افغانستان، عراق، سوریه، یمن، لیبیا و بعض نقاط دیگر به شدت شعله ور است و دامنه‌ی تشنج و بحران هر روز گسترده تر گردیده، اوضاع با گذشت هر روز، وخیم‌تر می‌شود و نگرانی ها در مورد آینده نیز، فزونی می‌یابد!

با وجود ناکامی واضح امریکا در رسیدن به اهداف اعلان شده، حکومت آن کشور بر ادامه‌ی جنگ در افغانستان اصرار دارد و بنابر استراتیژی آقای دونالد ترامپ، آمریکا در صدد تقویت جنگ و اعمال خشونت مزید با استفاده از اسلحه و تاکتیک‌های جنگی جدید تا مدت غیر محدود است.

اصرار آمریکا بر جنگ و تشدید قتل و کشتار در افغانستان با وجود اعتراف نظامیان و دولت‌مردان آن کشور به عدم پیروزی در جنگ طی شانزده سال گذشته، این احتمال را تقویت می‌کند که امریکا در افغانستان و منطقه، به دنبال اهداف دیگری غیر از آنچه در ظاهر و به طور رسمی عنوان می‌کند است.

در باره‌ی اهداف پنهانی و مرموز امریکا از ادامه‌ی جنگ در کشور ما، تحلیل‌های متعدد وجود دارد؛ اما این اهداف هرچه باشد، حقیقت کاملاً مسلم و انکار ناپذیر اینست، که قربانی جنگ مرموز و نامحدود امریکا مردم و سرزمین افغانستان است.

بدون شک، ادامه‌ی جنگ امریکا در افغانستان و تبدیل شدن کشور ما به میدان رقابت‌های استخباراتی کشورهای منطقه؛ چون: ایران، پاکستان، هند، روسیه و چین برای سالیان دراز دیگر از مردم افغانستان به مثابه‌ی هیزم این جنگ، قربانی خواهد گرفت و اوضاع سیاسی، اقتصادی، نظامی و امنیتی از بد بدتر خواهد شد.

در چنین حالت، منفعت و مصلحت افغانستان در پایان دادن به جنگ و نجات ملت و میهن از فاجعه و تباهی ناشی از جنگ است؛ نه در ادامه و تشدید آن.

سران حکومت افغانستان به‌جای کوبیدن بر طبل جنگ و تایید بلاقید و شرط استراتژی جنگی آمریکا، باید برای صلح و قطع جنگ اراده‌ی قاطع نشان داده و درین راه گام های مخلصانه و جرأت‌مندانه بردارند و به‌منظور رسیدن به حل سیاسی با مخالفین مسلح، بعضی قربانی‌ها و تنازلات را بپذیرد.

مخالفین مسلح دولت نیز، باید بادرک درست اوضاع و دور نگری از اصرار بر جنگ با حکومت دست بردارند و قبول تنازلات و قربانی جرأت‌مندانه، وارد روند حل سیاسی و قطع جنگ شوند.

اگر مذاکرات و تماس مستقیم میان اطراف جنگ ممکن و میسر باشد، خوب؛ ورنه جهت‌های افغانی میانجی و و سیط افغانی مصلح، مستقل و ثالث بالخیر چون شورای صلح و نجات افغانستان آماده است تا به‌حیث وسیط بین اطراف نزاع و جنگ، تا آغاز مذاکرات مستقیم عمل نماید.

بهترین گزینه‌ی میسر و ممکن برای مردم افغانستان در مقابله با استراتژی جنگ طلبانه‌ی آمریکا قطع جنگ بین الافغانی و رفتن به سوی مصالحه و توصل به حل سیاسی است، که باید ایجاد یک حکومت قوی، تأمین امنیت و ثبات و از بین بردن عوامل جنگ به شمول قطع مداخلات خارجی و خروج نیروهای نظامی امریکا را به دنبال داشته باشد.

حکومت و مخالفین مسلح باید بدانند، که پایان هر جنگ مذاکره و صلح است و صلح بدون گذشت و قربانی بدست نمی آید و قربانی و گذشت جرئت و شهامت می‌خواهد.

هیله ژوند دی

انیسه غزنوي

که هیله نه وای، هیڅ یو انسان به هڅه نه وای کړي، هیله د انسان د نیکمرغۍ سورلی او دالله تعالی ترټولو غوره نعمتونو څخه ده نن په دنیا کې د مترقي ژوندن اساس په نیکو هیلو ولاړ دی او دا چې دجهان پر مختللي هیوادونه د ترقۍ لوړو مدارجو ته رسیدلي دي دا ټوله دنیکو هیلو نتیجه ده، ځکه خو په دنیا کې هیله من انسانان د مترقي ملتو د ښه ژوند جوړونکي بلل کیږي.

هغه ولسونه چې خلک یې نهیلي او مایوسه وي تل خوار، وروسته پاته او دنورو لاسو ته اړ وي.

فلا سفهوو ددې دنیا راز راز تعبیرونه کړي دي، خو اصلي هدف دا دی چې دې جهان ته یو ډول بدلون ورکړای شي او دا د نیکو هیلو په اثر کیدای شي.

هیله همیشه یو موسمي ګل دی، کوم چې د هر انسان په لاس کې دی، چې ځنې ترینه ګټه اخلي او ځنې یې رژوي، ژوند یو باغ دی او هیلې دهغه ګلان، هیله یو داسې شی دی چې انسان د مشکلو کارونو تر سره کولو ته مجبوروي، هیله په انسان کې د یوې شریفې جذبې نوم دی او چې په کوم انسان کې نه وي نو هغه مړ انسان دی.

که چېرې له ژوند څخه هیله ختمه شي، نو د زمکې د سر او د قبر په منځ کې بیا څه توپیر دی؟ ژوند له هیلې پرته یو داسې ګل دی کوم چې خوشبویي نه لري.

هیله د الله تعالی داسې ارزښتناک نعمت دی چې د انسان روح ته ډاډ او سکون وربښي. نیک خویه انسان کله هم نه نهیلي کېږي، که څه هم په مصیبت کې وي، او بد او کرکجن انسان کله هم هیلهمن کېږي نه، همېشه سرټکوي او له راتلونکي نا امیده وي، که څه هم د ژوند ټول نعمتونه ورسره وي او هیڅ ظاهري ستونزه ونه‌لري.

هیله او امید د هوسا او آرام ژوند وسیله ده، نو که هغې ته ور ورسېدې،ښه تر ښه او کنه نو له سره نوې هیله پیل کړه! ځکه قدرتي قانون دی! کله چې د اوبو لار بنده کړل شي نو هغه نورې نوې لیارې جوړوي.

لوی کار دلویې هیلي نتیجه ده او مایوسي د انسان زړه او لا سونه تړي، ځکه مونږ باید د خپل زړه او دماغ دروازه د نهیلو او مایوسیو پرمخ وتړو، که مو دا کار و کړ هیڅکله به هم د غمونو په دریاب کې ډوب نه شو.

په اصل کې انسان چې کومې خبرې ناکامۍ، هغه مایوسي نهیلي او غم دي. نو مونږ ته لا زمه ده چې د ښه او خوشحاله ژوند تیرولو لپاره همیشه هیله من ووسو. ځکه چې هیله او امید ژوند دی.

هفته نامه
بجز اصلاح اراده دیگری ندارم
مورخ ۸۸
اصلاح ملی
داسلام داصیل فهم منبر

- اصلاح ملی در ویرایش مطالب دست باز دارد.
- مطالب آمده مسترد نمی شود.
- مطالب منتشره بیانگر آرای نویسنده گان است.

شعارما

اصلاح فرد، خانواده و جامعه.
تأمین عدالت اجتماعی و قانونیت درکشور.
ترقی و انکشاف همه جانبهء افغانستان.

چـینه
فابریکه تولیدی لوازم تشناب

اولین فابریکه تولیدی لوازم
تشناب با پنج سال گرنتی

آدرس: پکتیاکوت، نساجی سابقه کابل
Cheena Sanitary Fitting industry
0789090677

مرکز تشخیصیه
لابراتوار طبی سفیر

لابراتوار طبی سفیر
یک نام مطمئن در عرصهٔ
اجرا معاینات معیاری لابراتواری

هرنوع معاینات لابراتواری از قبیل بیوشیمی، سیرولوژی، روتین خون، ادرار، مواد غایطه، TFT,Semin Analysis پتالوژی و کلچر با سامان و لوازم مجهز و مدرن لابراتواری توسط دوکتوران و تکنالوجستهای مجرب با معیارات لابراتواری اجرا میگردد.

آدرس:
کابل، منزل دوم سپین زر پلازه، نزدیک سینما بهارستان کارته پروان.
۰۷۹۹۱۵۲۳۲۹-۰۷۷۲۱۲۸۵۸۳
غزنی: منزل دوم اپارتمان دوم فرخی هوتل بازار صرافی شهر غزنی
۰۷۰۰۹۲۸۴۹۸
لغمان: شهر مهتر لام بابا، مقابل ریاست برق مارکیت حاجی طاؤس
۰۷۹۹۸۷۸۴۲۳ - ۰۷۷۸۴۵۵۷۷۸
Email:
safirlab_kbl@yahoo.com

Safir Medical Laboratory Diagnostic Center

واسکت دریشی
HANEEF TAILOR
H.T.S
خیاطی و رخت فروشی حنیف ستایل
رخت فروشی و دوخت لباس با دیزاین کتلاک پذیرفته میشود

+93783000135 - +93795552296
/Haneef-Tailor
haneef.tailor.style@gmail.com
کلوله پشته بین چهار راهی ترافیک و گل سرخ

104.3 FM
رادیو صدای اصلاح
کابل | مزارشریف | کندز | بغلان | جلال اباد

اعلانات شما را می پذیریم

هفته نامه اصلاح ملی
در ۲۸ ولایات کشور به تیراژبلند توزیع می گردد
اصلاح انلاین
پر بیننده ترین صفحه انترنتی افغانی
www.eslahonline.net

رادیو صدای اصلاح 104.3 FM
با ۱۷ ساعت نشرات در شبانه روز
شماره تماس: 0786945943